

Euroopan unionin virallinen lehti

C 350

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

60. vuosikerta

18. lokakuuta 2017

Sisältö

II Tiedonannot

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDONANNOT

Euroopan komissio

2017/C 350/01	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia M.8645 – Advent / Williams Lea) ⁽¹⁾	1
2017/C 350/02	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia M.8287 – Nordic Capital / Intrum Justitia) ⁽¹⁾	1

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Neuvosto

2017/C 350/03	Neuvoston päätös, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, kansallisten keskuspankkien ulkopuolisten tilintarkastajien hyväksymisestä tehdyn päätöksen 1999/70/EY muuttamisesta Banco de Portugalin ulkopuolisen tilintarkastajan osalta	2
---------------	--	---

FI

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

Euroopan komissio

2017/C 350/04	Euron kurssi	4
2017/C 350/05	Komission tulkitseva tiedonanto maatalousmaan hankinnasta ja Euroopan unionin oikeudesta	5

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen

2017/C 350/06	Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA:n) tehtäviin liittyvillä aloilla toimivien elinten verkostoituminen	21
---------------	--	----

Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaava viranomainen

2017/C 350/07	Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaavan viranomaisen päätös, annettu 18. heinäkuuta 2017, Euroopan demokraattisen puolueen rekisteröinnistä	22
---------------	--	----

V Ilmoitukset

HALLINNOLLISET MENETTELYT

Euroopan komissio

2017/C 350/08	Hakemuspyyntö "Euroopan kulttuuripääkaupunki" – EAC/A01/2017	34
---------------	--	----

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

Euroopan komissio

2017/C 350/09	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia M.8634 – ATP / OTPP / Copenhagen Airports) – Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia ⁽¹⁾	35
---------------	---	----

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen**(Asia M.8645 – Advent / Williams Lea)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2017/C 350/01)

Komissio päätti 9. lokakuuta 2017 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen sisämarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004⁽¹⁾ 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavissa ainoastaan englanniksi, ja se julkistetaan sen jälkeen kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla

- komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>); sivuilla on monenlaisia hakekeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot,
- sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=fi>) asiakirjanumerolla 32017M8645. EUR-Lex on Euroopan unionin oikeuden online-tietokanta.

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen**(Asia M.8287 – Nordic Capital / Intrum Justitia)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2017/C 350/02)

Komissio päätti 12. kesäkuuta 2017 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen sisämarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004⁽¹⁾ 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan yhdessä 6 artiklan 2 kohdan kanssa. Päätöksen koko teksti on saatavissa ainoastaan englanniksi, ja se julkistetaan sen jälkeen kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla

- komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>); sivuilla on monenlaisia hakekeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot;
- sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=fi>) asiakirjanumerolla 32017M8287. EUR-Lex on Euroopan unionin oikeuden online-tietokanta.

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

annettu 12 päivänä lokakuuta 2017,

**kansallisten keskuspankkien ulkopuolisten tilintarkastajien hyväksymisestä tehdyn päätöksen
1999/70/EY muuttamisesta Banco de Portugalin ulkopuolisen tilintarkastajan osalta**

(2017/C 350/03)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan N:o 4 ja erityisesti sen 27.1 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin neuvostolle Banco de Portugalin ulkopuolisista tilintarkastajista 24 päivänä elokuuta 2017 annetun Euroopan keskuspankin suosituksen (EKP/2017/24) ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan keskuspankin (EKP) neuvoston suosittelemat ja Euroopan unionin neuvoston hyväksymät riippumattomat ulkopuoliset tilintarkastajat tarkastavat EKP:n ja sellaisten kansallisten keskuspankkien tilit, joiden rahayksikkö on euro.
- (2) Banco de Portugalin nykyisten ulkopuolisten tilintarkastajien, PricewaterhouseCoopers & Associados – Sociedade de Revisores Oficiais de Contas, Lda:n, toimikausi päättyi tilikauden 2016 tarkastuksen jälkeen. Tämän vuoksi on tarpeen nimittää uudet ulkopuoliset tilintarkastajat tilikaudesta 2017 alkaen.
- (3) Banco de Portugal on valinnut Deloitte & Associados – Sociedade de Revisores Oficiais de Contas S.A:n ulkopuoliseksi tilintarkastajikseen tilikausiksi 2017–2021.
- (4) EKP:n neuvosto on suositellut, että Deloitte & Associados – Sociedade de Revisores Oficiais de Contas S.A nimitettäisiin Banco de Portugalin ulkopuoliseksi tilintarkastajiksi tilikausiksi 2017–2021.
- (5) EKP:n neuvoston suosituksen johdosta neuvoston päätös 1999/70/EY ⁽²⁾ olisi muutettava vastaavasti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan päätöksen 1999/70/EY 1 artiklan 10 kohta seuraavasti:

”10. Deloitte & Associados – Sociedade de Revisores Oficiais de Contas SA nimitetään Banco de Portugalin ulkopuoliseksi tilintarkastajiksi tilikausiksi 2017–2021.”

⁽¹⁾ EUVL C 292, 2.9.2017, s. 1.

⁽²⁾ Neuvoston päätös 1999/70/EY, tehty 25 päivänä tammikuuta 1999, kansallisten keskuspankkien ulkopuolisten tilintarkastajien hyväksymisestä (EYVL L 22, 29.1.1999, s. 69).

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu EKP:lle.

Tehty Luxemburgissa 12 päivänä lokakuuta 2017.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

U. REINSALU

EUROOPAN KOMISSIO

Euron kurssi ⁽¹⁾

17. lokakuuta 2017

(2017/C 350/04)

1 euro =

	Rahayksikkö	Kurssi		Rahayksikkö	Kurssi
USD	Yhdysvaltain dollaria	1,1759	CAD	Kanadan dollaria	1,4741
JPY	Japanin jeniä	131,94	HKD	Hongkongin dollaria	9,1811
DKK	Tanskan kruunua	7,4439	NZD	Uuden-Seelannin dollaria	1,6375
GBP	Englannin punttaa	0,89148	SGD	Singaporen dollaria	1,5952
SEK	Ruotsin kruunua	9,5813	KRW	Etelä-Korean wonia	1 328,14
CHF	Sveitsin frangia	1,1504	ZAR	Etelä-Afrikan randia	15,7977
ISK	Islannin kruunua		CNY	Kiinan juan renminbiä	7,7846
NOK	Norjan kruunua	9,3260	HRK	Kroatian kunaa	7,5080
BGN	Bulgarian leviä	1,9558	IDR	Indonesian rupiaa	15 880,12
CZK	Tšekin koruna	25,733	MYR	Malesian ringgitiä	4,9664
HUF	Unkarin forinttia	307,35	PHP	Filippiinien pesoa	60,368
PLN	Puolan zlotya	4,2298	RUB	Venäjän ruplaa	67,4711
RON	Romanian leuta	4,5800	THB	Thaimaan bahtia	38,946
TRY	Turkin liiraa	4,3051	BRL	Brasilian realia	3,7358
AUD	Australian dollaria	1,4994	MXN	Meksikon pesoa	22,4334
			INR	Intian rupiaa	76,4695

⁽¹⁾ Lähde: Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

Komission tulkitseva tiedonanto maatalousmaan hankinnasta ja Euroopan unionin oikeudesta

(2017/C 350/05)

Joidenkin EU:n jäsenvaltioiden lainsäädännössä taataan erityissuojelu maatalousmaalle. Koska maatalousmaata on niukasti ja se on erityinen hyödyke, sen hankkimiseen liittyy usein tiettyjä ehtoja ja rajoitteita. Tällaisilla kansallisilla maankäyttöön liittyvillä laeilla, joita on useissa jäsenvaltioissa, pyritään useisiin eri tavoitteisiin, muun muassa maatalousmaan pitämiseen maatalouskäytössä ja maan keskittymisen hillitsemiseen. Niiden yhteisenä piirteenä on tavoite välttää liiallista maalla keinottelemista. Muutamat näiden lakien taustalla olevat huolet, etenkin maanomistuksen keskittyminen ja maalla keinottelemisen, ovat viime aikoina saaneet enemmän näkyvyyttä poliittisella alialistalla. Euroopan parlamentti hyväksyi 27. huhtikuuta 2017 mietinnön maatalousmaiden keskittymistä koskevasta tilanteesta ja viljelijöiden mahdollisuuksista maan hankkimiseen ⁽¹⁾.

Maatalousmaan hankkiminen kuuluu EU:n oikeuden piiriin. EU:hun sijoittautuneet sijoittajat nauttivat perusoikeuksista, etenkin pääoman vapaasta liikkuvuudesta ja sijoittautumisoikeudesta. Nämä oikeudet ovat erottamaton osa sisämarkkinoita, joilla tavarat, henkilöt, palvelut ja pääoma voivat liikkua vapaasti. Sisämarkkinat käsittävät myös maatalouden ⁽²⁾. Komissio painotti hiljattain, että yhteisellä maatalouspolitiikalla (YMP) pyritään vaikuttamaan sen kymmeneen painopistealueeseen, joista yksi on syvemmät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat ⁽³⁾. Samalla EU:n oikeudessa tunnustetaan myös maatalousmaan erityisluonne. Perussopimuksissa sallitaan maatalousmaahan kohdistuvien ulkomaisten investointien rajoittaminen, kun rajoitukset ovat kohtuullisia oikeutetun yleisen edun suojelun kannalta. Yleisen edun mukaista on muun muassa liiallisen maalla keinottelun estäminen, viljelijäväestön säilyttäminen tai elinkelpoisen maatalouden tukeminen ja kehittäminen. Tämä käy selvästi ilmi Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Toisin kuin muut perussopimuksen mukaiset perusvapaudet, pääoman vapaa liikkuvuus – mahdollisine unionin tuomioistuimen legitiimeiksi tunnustamine rajoituksineen – koskee myös kolmansiiin maihin sijoittautuneita sijoittajia. Tämä tulkitseva tiedonanto kattaa näin ollen sekä EU:hun että sen ulkopuolisiin maihin sijoittautuneiden sijoittajien tekemät maatalousmaan hankinnat.

Tässä komission tulkitsevassa tiedonannossa viitataan maatalousmaahan kohdistuvista ulkomaisista ⁽⁴⁾ investoinneista koituihin hyötyihin ja niihin liittyviin haasteisiin (1). Siinä esitetään myös yhteenvedo sovellettavasta EU:n oikeudesta samoin kuin asiaankuuluvasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä (3). Lopuksi tiedonannossa tehdään oikeuskäytännön pohjalta joitakin yleisiä päätelmiä siitä, miten voidaan saavuttaa oikeutettuja yleisiä etuja EU:n oikeutta noudattaen (4). Tiedonannolla pyritään näin luomaan tietopohjaa maatalousmaahan kohdistuvia ulkomaisia investointeja koskevalle keskustelulle, auttamaan jäsenvaltioita lainsäädäntönsä mukauttamisessa sekä edistämään tähän monimutkaiseen alaan liittyvien parhaiden käytänteiden levittämistä. Sen lisäksi tiedonannossa vastataan Euroopan parlamentin pyyntöön antaa ohjeistusta siitä, miten maatalousmaamarkkinoita olisi säänneltävä EU:n oikeuden mukaisesti ⁽⁵⁾.

1) Maatalousmaan hankinta EU:ssa

a) Tarve säännellä maatalousmaamarkkinoita

Maatalousmaa on erityinen hyödyke. Yhdistyneet kansakunnat kehotti vuonna 2012 valtioita varmistamaan maanomistuksen hyvän hallinnan. Tätä tarkoitusta varten YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO) julkisti vapaaehtoiset maa-alueiden hallintaa koskevat ohjeistot ⁽⁶⁾. Ohjeistoissa korostetaan maan keskeistä merkitystä ihmisoikeuksien toteutumisen, ruokaturvan, köyhyyden poistamisen, kestävien elinkeinojen, yhteiskunnallisen vakauden, asumisturvan, maaseudun kehittämisen sekä sosiaalisen ja taloudellisen kasvun kannalta ⁽⁷⁾. Lähes puolet EU:n alueesta on

⁽¹⁾ Ks. Euroopan parlamentin mietintö ”Maatalousmaiden keskittymistä koskevasta tilanteesta EU:ssa: miten helpotetaan viljelijöiden mahdollisuuksia maan hankkimiseen?”, 2016/2141(INI).

⁽²⁾ Ks. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 38 artiklan 1 kohta.

⁽³⁾ IP/17/187, 2. helmikuuta 2017; https://ec.europa.eu/commission/priorities_fi

⁽⁴⁾ Termillä ”ulkomaiset sijoittajat” tarkoitetaan tässä tiedonannossa EU:hun sijoittautuneita sijoittajia ja pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteen soveltamisen yhteydessä myös kolmansiiin maihin sijoittautuneita sijoittajia (ks. kohta 2 a). Käytännössä suurimmasta osasta EU:n maatalousmaan hankinnoista vastaavat EU:hun sijoittautuneet sijoittajat.

⁽⁵⁾ Ks. Euroopan parlamentin mietintö ”Maatalousmaiden keskittymistä koskevasta tilanteesta EU:ssa: miten helpotetaan viljelijöiden mahdollisuuksia maan hankkimiseen?”, 2016/2141(INI), 37 kohta.

⁽⁶⁾ Vapaaehtoiset maa- ja luonnonvaraoikeuksien hyvää hallintaa koskevat ohjeistot ”Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security”.

⁽⁷⁾ Ks. Vapaaehtoisten ohjeistojen kohta 2.4.1. Maa on rajallinen resurssi. Siksi sen merkitys ruokaturvan kannalta on ratkaisevan tärkeä. Tätä korostetaan myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 21. tammikuuta 2015 antamassa lausunnossa ”Maananastus – Euroopan on herättävä huomaamaan perheviljelmiin kohdistuva välitön uhka” Land grabbing – a warning for Europe and a threat to family farming (omaaloitteinen lausunto), 6.3 kohta.

maatalousmaata. Siihen kohdistuvat paineet liittyvät siihen, että maata halutaan käyttää muuhun kuin maatalouteen, ja tiettyinä ajanjaksoina myös elintarvikkeiden, energian ja biomassan kysyntä aiheuttaa paineita. Euroopassa menetetään vuosittain kaupunkien leviämisen ja liikenteen infrastruktuurille maa-alueita, joiden kokonaispinta-ala on suurempi kuin Berliinin kaupunki⁽⁸⁾.

Joidenkin jäsenvaltioiden perustuslaeissa⁽⁹⁾ ja monissa kansallisissa maankäyttöä koskevissa laeissa maatalousmaalle taa-taan erityissuojelu. Etenkin viime aikoina maatalousmaan suojelu on ollut monissa maissa poliittisen asialistan kärki-päässä. Vuodesta 2013 alkaen ja etenkin liittymissopimuksissa⁽¹⁰⁾ myönnettyjen siirtymäkausien päätyttyä Unkari, Slovakia, Latvia, Liettua, Bulgaria, Romania ja Puola ovat hyväksyneet maankäyttöä koskevia lakeja, joilla ne pyrkivät estämään maamarkkinoidensa kehittymistä ei-toivottuun suuntaan.

Tänä päivänä tarve säännellä maatalousmaamarkkinoita voi olla erityisen kiireellinen niissä maissa, joissa on viime vuo-sina toteutettu kattavia maa-uudistuksia⁽¹¹⁾. Valtion omistaman maan palauttaminen ja yksityistäminen on toteutettu tai niitä ollaan toteuttamassa joissakin jäsenvaltioissa⁽¹²⁾. Lisäksi maatalousmaan hinnat kyseisissä jäsenvaltioissa ovat edel-leen alhaisia verrattuna muihin jäsenvaltioihin (ks. liitteen kuva 1), vaikka nousua on tapahtunut viimeisen 10 vuoden aikana (ks. liitteen kuva 2)⁽¹³⁾. Tämän vuoksi viljelijät ovat ilmaisseet huolensa siitä, että maatalousmaa saattaa kiinnos-taa muita sijoittajia.

Maakauppaa koskevan lainsäädännön tavoitteena on yleensä säilyttää maa-alueiden maatalousominaisuudet ja nykyisten maatilojen elinkelpoisuus, varmistaa maan asianmukainen viljely ja estää maalla keinottelu. Sen vuoksi tällaisessa lain-säädännössä maakaupat edellyttävät yleensä hallinnollista lupaa ja toimivaltaisille viranomaisille tai elimille annetaan val-tuudet kieltää myynti, joka on lainsäädännön tavoitteiden vastainen. Näin voi olla esimerkiksi silloin, jos maa-alue on määrä myydä henkilölle, joka ei ole viljelijä, vaikka paikallinen viljelijä olisi kiinnostunut siitä. Toimivaltaiset viranomai-set voivat puuttua kauppaan myös silloin, kun he katsovat myyntihinnan olevan väärässä suhteessa maan arvoon. Joissa-kin maakauppaa koskevissa lainsäädännöissä viranomaisille tai elimille annetaan merkintätuoikeus, jonka nojalla ne voivat myydä maan eteenpäin toiselle ostajalle tai vuokrata sen maatalouspolitiikkaa noudattaen. Paikallista maanjakoa säännellään myös myöntämällä merkintätuoikeus tietyille ryhmille, joita asia koskee, kuten myytävänä olevan tontin vieressä olevan maa-alueen vuokraajalle tai omistajalle⁽¹⁴⁾.

b) Ulkomaiset investoinnit nousussa mutta edelleen vähäisiä

Euroopassa investoinnit maatalousmaahan ovat vähäisiä. Etenkin EU15 -maissa⁽¹⁵⁾ maatalousmaahan kohdistuvat ulko-maiset investoinnit ovat harvinaisia⁽¹⁶⁾. Ulkomaisten investoijien mielenkiinto keskittyy pikemmin Keski- ja Itä-Euroopan maihin, joissa maataloudessa on vuodesta 1989 alkaen tapahtunut merkittävä siirtymä valtion omistamista maataloista ja osuuskunnista markkinatalousjärjestelmään perustuviin yksityisomisteisiin maataloihin.

Nimenomaan maatalousmaahan kohdistuvista ulkomaisista investoinneista on vaikea saada luotettavaa tietoa. Komission kokoamista Land Matrix -tietokantaan⁽¹⁷⁾ perustuvista tiedoista käy ilmi esimerkiksi, että ulkomaiset investoijat ovat vuoden 2004 jälkeen hankkineet käyttö- tai hallinto-oikeuden maa-alueisiin, joiden arvioitu pinta-ala on Bulgariassa

⁽⁸⁾ http://ec.europa.eu/agriculture/events/2015/outlook-conference/brochure-land_en.pdf

⁽⁹⁾ Esimerkiksi Bulgarian perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan maa on valtion ja yhteiskunnan erityissuojelussa oleva perusluontein-kansallisaarre.

⁽¹⁰⁾ Liittymissopimuksissa säädettiin siirtymäkauden poikkeuksista periaatteeseen pääoman vapaasta liikkuvuudesta maatalousmaan hankkimisen suhteen. EU:hun liittyneiden jäsenvaltioiden sallittiin siirtymäkauden ajan säilyttää kansalliset järjestelmänsä, joissa maan hankkiminen kiellettiin muilta EU:n jäsenvaltioiden ja ETA-maiden kansalaisilta. Näiden poikkeuksien voimassaolo päättyi Bul-gariassa ja Romaniassa 1. tammikuuta 2014, Unkarissa, Latviassa, Liettuaissa ja Slovakiassa 1. toukokuuta 2014 ja Puolassa 1. toukokuuta 2016 (Kroatiaan sovellettavan poikkeuksen voimassaolo päättyy vuonna 2020, ja sitä voidaan Kroatian pyynnöstä jat-kaa vielä kolmella vuodella).

⁽¹¹⁾ Tätä korostetaan esimerkiksi 26. toukokuuta 2015 annetussa Unkarin parlamentin maatalouskomitean oma-aloitteisessa lausun-nossa, jossa käsiteltiin sen käynnistämää kyselyä laeista, jotka koskevat maatalousmaan käyttöä ja omistusta uusissa jäsenvaltioissa http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/relations_other/npo/hungary/unsolicited_en.htm

⁽¹²⁾ M. H. Orbison, Land reform in Central and Eastern Europe after 1989 and its outcome in the form of farm structures and land fragmentation, 2013, <http://www.fao.org/docrep/017/aq097e/aq097e.pdf>

⁽¹³⁾ P. Ciaian, D. Drabik, J. Falkowski, d'A. Kancs, Market Impacts of new Land Market Regulations in Eastern EU States, JRC Technical Reports, 2016.

⁽¹⁴⁾ Ks. myös J. Swinnen, K. van Herck, L. Vranken, The Diversity of Land Markets and Regulations in Europe, and (some of) its Causes, *The Journal of Development Studies*, 2016, Vol. 52, No. 2, 186–205.

⁽¹⁵⁾ Euroopan unionin maat vuoteen 2004: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Luxemburg, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta.

⁽¹⁶⁾ Tietojen mukaan Kiina on hiljattain investoinut joihinkin ranskalaisiin maataloihin ja viinitarhoihin: R. Levesque, Chinese purchases in the Berry, in: *La Revue foncière*, touko-kesäkuu, 2016, s. 10.

⁽¹⁷⁾ International Land Coalition -järjestön (ILC) aloite: www.landmatrix.org

68 000 hehtaaria, Liettuassa 8 000 hehtaaria ja Romaniassa 84 000 hehtaaria. Näiden arvioihin perustuvien maahankintojen osuus maatalousmaan kokonaispinta-alasta on Bulgariassa 1,3 prosenttia, Liettuassa 2,3 prosenttia ja Romaniassa 0,4 prosenttia⁽¹⁸⁾. Tilanne ei vaikuta poikkeavan oleellisesti tästä muissa Keski- ja Itä-Euroopan maissa. Unkaria ja Puolaa koskevien virallisten tilastotietojen, sikäli kun niitä on saatavilla, tai Slovakiaa ja Latviaa koskevien selvitysten mukaan noin prosentti käytössä olevasta maatalousmaasta on ulkomaalaisten omistuksessa tai hallinnassa⁽¹⁹⁾.

Vaikuttaa kuitenkin siltä, että ulkomaisten sijoittajien kiinnostus maatalousmaahan on kasvussa. Ilmeisesti maailmanlaajuisen rahoituskriisi vaikutti erityisesti maatalousmaahan kohdistuviin investointeihin. Rahoitusmarkkinoiden myllerryksessä vaihtoehtoja investoinneilleen etsivät sijoittajat ovat siirtäneet pääomaan maatalousmaahan⁽²⁰⁾. Samaan aikaan huoli ruokaturvasta yhdessä biopolttoaine- ja biokaasuohjelmien kanssa ovat osaltaan kasvattaneet sijoittajien kiinnostusta⁽²¹⁾.

c) Maatalousmaan hankinta poliittisella asialistalla

Maatalouteen kohdistuvista ulkomaisista investoinneista johtuvat huolenaiheet eivät ole uusia. Maatalousmaahan kohdistuvien investointien viimeaikainen lisääntyminen on kuitenkin kasvattanut huolta joissakin jäsenvaltioissa. Ensinnäkin, ulkomaisten sijoittajien on joissakin tapauksissa koettu syrjäyttävän paikalliset viljelijät. Toisekseen viime aikoina on herännyt huoli siitä, että (kutistuvat) viljelykelpoiset maat ovat alttiita keinottelijoille ja häikäilemättömille sijoittajille. Huolta on ilmaistu maanomistuksen lisääntyvästä keskittymisestä ja maalla keinottelusta ja niiden kielteisestä vaikutuksesta ruokaturvaan, työllisyyteen, ympäristöön, maaperän laatuun ja maaseudun kehitykseen⁽²²⁾. Jotkut arvostelijat kyseenalaistavat hyödyt, joita EU:hun kohdistuvista ulkomaisista maahankinnoista on, ja väittävät, että suuret kansainväliset investointirahastot ja -yritykset riistävät pieniltä ja köyhiltä viljelijöiltä maavarat ja häiritsevät maaseudun kehittämistä⁽²³⁾.

Näitä huolenaiheita on käsitelty myös EU:n toimielimissä. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) julkaisi 21. tammikuuta 2015 lausuntonsa aiheesta ”Maananastus – Euroopan on herättävä huomaamaan perheviljelmiin kohdistuva välitön uhka”⁽²⁴⁾. Lausunnossaan se määritteli, että pääoman vapaa liikkuvuus vauhdittaa maanhankintaa, jota se pitää ”maananastuksena”.

Myös Euroopan parlamentti on osoittanut kiinnostusta asiaan. Se pyysi maan anastuksen laajuudesta selvityksen, joka julkaistiin toukokuussa 2015⁽²⁵⁾. Parlamentti myös hyväksyi 27. huhtikuuta 2017 mietinnön aiheesta ”Maatalousmaiden keskittymistä koskevasta tilanteesta EU:ssa: miten helpotetaan viljelijöiden mahdollisuuksia maan hankkimiseen?”⁽²⁶⁾.

⁽¹⁸⁾ Euroopan komission valmisteluasiakirja ”Pääomanliikkeet ja maksujen vapaus”, 5. maaliskuuta 2015, SWD (2015) 58 final, s. 21. On kuitenkin pidettävä mielessä, että tietoja ei aina ole helposti saatavilla, minkä vuoksi nykyiset arviot vaihtelevat huomattavasti. Esimerkiksi ulkomaisessa omistuksessa olevan maatalousmaan osuus Romaniassa on tietojen mukaan kasvanut 57 prosentilla vuosina 2010–2014, mikä oli seitsemän prosenttia maatalousmaan kokonaispinta-alasta vuonna 2013: P. Ciaian, D. Drabik, J. Falkowski, d'A. Kancs, Market Impacts of new Land Market Regulations in Eastern EU States, JRC Technical Reports, 2016, s. 10.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosaston selvitys maatalousmaan anastuksesta Euroopassa ”Extent of Farmland Grabbing in the EU”, 2015, s. 19–20.

⁽²⁰⁾ Joitakin esimerkkejä tästä mainitaan Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosaston selvityksessä maatalousmaan anastuksesta Euroopassa ”Extent of Farmland Grabbing in the EU”, 2015, s. 23 (investointeja ovat tehneet mm. alankomaalainen Rabobank Group Puolaan ja Romaniaan, italialainen Generali-vakuutusyhtiö Romaniaan, saksalainen Allianz Bulgariaan sekä belgialainen pankki- ja vakuutusyrittäjä KBC Itä-Saksa ja Liettuaan).

⁽²¹⁾ Talous- ja rahoituskriisin vaikutus maatalouteen on edelleen epäselvä. Vaikka kriisin vaikutukset maataloustuloon tuntuivat vuonna 2009, maatalous elpyi nopeasti ja ero kansantalouden keskimääräiseen bruttopalkkaan pieneni. Samaan aikaan työvoiman ulosvirtaus maataloudesta hidastui tilapäisesti. Joissakin jäsenvaltioissa ulosvirtaus jopa pysähtyi tai maataloustyöntekijöiden määrä suorastaan kasvoi.

⁽²²⁾ Maria Heubuch, Vihreät/EVA, Euroopan parlamentti (julkaisija), ”Land Rush – The Sellout of Europe's Farmland”, 2016; Friends of the Earth, ”Farming Money. How European Banks and private finance benefit from food speculation and land grabs”, 2012 http://www.foeeurope.org/sites/default/files/publications/farming_money_foe_jan2012.pdf

⁽²³⁾ Franco, J. C. ja Borrás, S. M. (toim.) (2013), ”Land concentration, land grabbing and people's struggles in Europe”, Amsterdam, Transnational Institute; Van der Ploeg, JD, Franco J. C. & Borrás S. M. (2015) ”Land concentration and land grabbing in Europe: a preliminary analysis”, *Canadian Journal of Development Studies / Revue canadienne d'études du développement*, 36:2, s. 147–162; Ecoruralis (2016) ”Land Issues and Access to Land.” http://www.ecoruralis.ro/web/en/Programs_and_Activities/Land_Issues_and_Access_to_Lan%20d/ (2016).

⁽²⁴⁾ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 21. tammikuuta 2015 antamassa lausunnossa ”Maananastus – Euroopan on herättävä huomamaan perheviljelmiin kohdistuva välitön uhka” (oma-aloitteinen lausunto), 1.9 ja 1.12 kohta.

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin sisäasioiden pääosaston selvitys maatalousmaan anastuksesta Euroopassa ”Extent of Farmland Grabbing in the EU”, 2015, s. 17 ja 24–25.

⁽²⁶⁾ Ks. Euroopan parlamentin mietintö ”Maatalousmaiden keskittymistä koskevasta tilanteesta EU:ssa: miten helpotetaan viljelijöiden mahdollisuuksia maan hankkimiseen?”, 2016/2141(INI).

Mietinnössä kiinnitetään huomiota siihen, että maatalousmaa keskittyy muutamille suurtiloille ja maatalouden ulkopuolisille toimijoille, sekä toiminnan luonteesta johtuviin riskeihin, kuten siihen, että viljelijöiden (erityisesti pientilallisten ja perheviljelijöiden) on vaikea hankkia maata. Näin ollen parlamentti kehottaa valvomaan paremmin maamarkkinoiden kehitystä. Se kehottaa komissiota seuraamaan kunkin asiaan liittyvän politiikan alan – esimerkiksi maatalouden, rahoituksen ja investointitoiminnan – osalta, ”lisääkö se unionin maatalousmaiden keskittymistä vai hillitseekö se sitä”. Parlamentti myös kehottaa komissiota julkaisemaan selkeät ja kattavat kriteerit ja ”täsmentämään jäsenvaltioille, mitkä maamarkkinoiden sääntelytoimenpiteet ovat sallittuja” EU:n oikeuden nojalla.

Laajemmassa poliittisessa ohjelmassa muita politiikkatoimia pidetään mahdollisina vaikuttavina tekijöinä. YMP:n yksinkertaistamista ja ajanmukaistamista koskevan äskettäin järjestetyn julkisen kuulemisen yhteydessä saaduissa vastauksissa korostettiin seikkoja, jotka aiheuttavat viljelijöille eniten huolta. Näitä olivat muun muassa hallinnolliset vaatimukset, maan käyttöä koskevat lait sekä maatalousmaan erityisen korkeat hinnat joissakin jäsenvaltioissa. Aikaisemmin on ilmaistu huoli myös eroista jäsenvaltioiden maksamisen suorien tukien määrissä. Suorat tuet eivät ehkä ole aina taanneet yhdenvertaisia lähtökohtia maatalousmaan hankkimiseen. Suorien tukien eroihin on puututtu viimeisimmässä monivuotisessa rahoituskehityksessä (MRK 2014–2020) niin sanotulla suorien tukien ulkoisella lähentämisellä, ja kysymykseen saatetaan jälleen kiinnittää huomiota tulevaisuudessa.

Maatalousmaan hankinnan osalta merkityksellisiä voivat olla myös muut EU:n toimenpiteet, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849⁽²⁷⁾, jota alettiin soveltaa hiljattain. Direktiivillä pyritään lisäämään avoimuutta sen suhteen, kenen omistuksessa yritykset ja säätiöt todella ovat. Se saattaa myös vähentää huolenaiheita, joihin tällä hetkellä pyritään puuttumaan rajoittamalla maatalousmaan hankintaa maissa, joissa viranomaiset pelkäävät, että maatalousmaata omistavien oikeushenkilöiden välistä osakkeiden siirtoa käytetään hankkijoille asetettujen ehtojen kiertämiseen. Komission äskettäin esittämässä ehdotuksessa tämän direktiivin tarkistamiseksi näkyvyyttä lisätään entisestään.

Komissio esitti hiljattain ehdotuksen, joka koskee puitteiden luomista ulkomaisten suorien sijoitusten tarkastelemista var-
ten. Tavoitteena on antaa oikeusvarmuutta jäsenvaltioille, jotka ovat ottaneet tai aikovat ottaa käyttöön mekanismeja kolmansien maihin sijoittautuneiden sijoittajien tekemien suorien sijoitusten tarkastelemiseksi. Unionilla on yksinomainen toimivalta yhteisen kauppapolitiikan alalla, johon kuuluvat myös ulkomaiset suorat sijoitukset⁽²⁸⁾. Ehdotetuissa puitteissa jäsenvaltiot – ja joissakin tapauksissa komissio – tarkastelevat kolmansista maista peräisin olevia suoria sijoituksia tarkastelemiseksi Euroopan unionissa. Jäsenvaltiot voivat tässä yhteydessä ottaa huomioon kunkin yksittäisen tilanteen ja kansalliset olosuhteensa suojataksena olennaiset intressinsä yleisen järjestyksen tai turvallisuuden takaamiseksi. Uusien säännösten mukaan jäsenvaltiot voivat – edellyttäen, että tietyt asetuksessa säädetyt ehdot täyttyvät – ottaa käyttöön tai pitää yllä asianmukaisia mekanismeja ulkomaisten suorien sijoitusten tarkastelemiseksi⁽²⁹⁾.

d) *Ulkomaisten investointien edut asianmukaisesti säännellyillä maamarkkinoilla*

Selvityksessään FAO toteaa, että maailmanlaajuisesti ulkomaiset maatalouden investoinnit hyödyttävät kansantalouksia, paikallisyhteisöjä sekä maatalousalaa, jos kansalliset instituutiot ja säännöt tarjoavat asianmukaisia kannustimia kaikille markkinatoimijoille⁽³⁰⁾. Euroopassa ulkomaiset investoinnit ovat myös olleet kipeästi kaivatun pääoman, teknologian ja tietämyksen merkittäviä lähteitä, ja ne ovat auttaneet parantamaan maatalouden tuottavuutta⁽³¹⁾.

Pääoman vapaalla liikkuvuudella on ratkaisevan tärkeä rooli, sillä se edistää rajatylittäviä investointeja ja lisää paikallisten yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta. On syytä huomata, että maataloilla on usein vaikeuksia saada rahoitusta välttämättömiin investointeihin. Muiden pienten yritysten tavoin maatalousyrityksillä on luotonsaantirajoituksia, ja on olemassa viitteitä siitä, että monissa maissa maatalous kärsii pääomavajeesta⁽³²⁾.

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismiin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

⁽²⁸⁾ SEUT-sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja 207 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

⁽²⁹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3183_fi.htm

⁽³⁰⁾ <http://www.fao.org/investment-in-agriculture/en/>. Ks. myös OECD, Policy Framework for Investment in Agriculture, 2013.

⁽³¹⁾ Komission kertomus neuvostolle ”Maatalouskiinteistöjen hankintaa koskevien vuoden 2005 liittymissopimuksessa vahvistettujen siirtymätoimenpiteiden uudelleentarkastelu”, 14. joulukuuta 2010, s. 2; Komission kertomus neuvostolle ”Maatalouskiinteistöjen hankintaa koskevien vuoden 2003 liittymissopimuksessa vahvistettujen siirtymätoimenpiteiden uudelleentarkastelu”, 16. heinäkuuta 2008, s. 7; Euroopan komission lehdistötiedote http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-1750_en.htm?locale=en; Euroopan komission lehdistötiedote http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-244_en.htm?locale=en.

⁽³²⁾ Kristina Hedman Jansson, Ewa Rabinowicz, Carl Johan Lagerkvist, ”The Institutional Framework for Agricultural Credit Markets in the EU”, teoksessa: Johan Swinnen ja Louise Knops (toim.), ”Land, Labour and Capital Markets in European Agriculture, Centre for European Policy Studies”, 2013, s. 254; Sami Myyrä, ”Agricultural Credit in the EU”, teoksessa: Johan Swinnen ja Louise Knops (ks. lainaus edellä), s. 260. Viljelijöiden kannalta merkittäviä pääomamarkkinoiden puutteellisuksia on määritelty ja käsitelty seuraavissa: Centre for European Policy Studies (CEPS) ja Centre for Institutions and Economic Performance (LICOS), Leuvenin yliopisto: ”Review of the Transitional Restrictions Maintained by Member States on the Acquisition of Agricultural Real Estate”, Final Report 2007, s. 13–17; Centre for European Policy Studies (CEPS): ”Review of the Transitional Restrictions Maintained by Member States on the Acquisition of Agricultural Real Estate”, Final Report 2010, s. 19–23.

Ulkomaisten investointien hyödyt on osoitettu lukuisissa komission teettämässä siirtymäkausia tarkastelevissa selvityksissä⁽³³⁾ sekä ulkoisissa tutkimuksissa⁽³⁴⁾. On todettu, että sallitut ulkomaiset investoinnit (esimerkiksi maan vuokraamisen, asettumisen, oikeushenkilöiden tai elintarviketeollisuuteen tehtyjen investointien muodossa) edistävät maatalousalan tuottavuushyötyjä⁽³⁵⁾. Näin ollen on aiheellista todeta, että ulkomaisilla investoinneilla voidaan lisätä alikäytössä olevan maan arvoa ja palauttaa viljelemätön maa viljelykäyttöön. Tällaisilla investoinneilla voidaan parantaa entisestään viljelijöiden markkinoille pääsyä sekä maataloustyöntekijöiden työoloja. Ulkomaiset investoinnit voivat myös lisätä maataloustuotteiden vientipotentiaalia.

e) *Komission oikeudelliset toimet joissakin jäsenvaltioissa hiljattain hyväksytyjen maankäyttöä koskevien lakien osalta*

Unkarin, Slovakian, Latvian, Liettuan, Bulgarian ja Romanian lainsäädäntöihin hiljattain tehdyt muutokset liittyvät siirtymäkausien päättymiseen. Siirtymäkausien aikana näillä mailla oli liittymissopimusten nojalla mahdollisuus rajoittaa EU:n sijoittajia ostamasta maatalousmaata.

Liittymissopimuksissa tarkoitetut rajoitteet poistettiin uusilla laeilla. Samalla niillä otettiin käyttöön joitakin rajoituksia, joiden nimenomaisena tavoitteena on hillitä maanomistuksen keskittymistä ja maalla keinottelua, pitää maatalousmaa tarkoituksenmukaisessa ja tehokkaassa käytössä, säilyttää maaseudun väestö, estää maa-alueiden sirpaloitumista tai edistää elinkelpoisia keskikokoisia tiloja. Tämän vuoksi maan hankkimiselle asetetaan kyseisissä laeissa tiettyjä ehtoja. Näihin kuuluu hallinnollisen ennakkoluvan hankkiminen ja erityisiä vaatimuksia, kuten se, että maatalousmaata hankkivan henkilön on viljeltävä maata itse. Lisäksi vaaditaan, että hänellä on oltava pätevyys harjoittaa viljelyä ja että hän on asunut tai harjoittanut liiketoimintaa kyseisessä maassa. Uusissa laeissa myös suositetaan tiettyjä maata hankkivien henkilöiden ryhmiä (kuten maan vuokraajia, naapuritilojen viljelijöitä ja paikallisia) tai kielletään maan myynti oikeushenkilöille.

Komissio katsoo, että edellä mainitut tavoitteet ovat päteviä. Tarkasteltuaan uusia lakeja se kuitenkin huolestui siitä, että jotkut niiden määräyksistä rikkovat EU:n perusperiaatteita ja nimenomaan pääoman vapaan liikkuvuuden periaatetta. Komissio katsoo, että ne syrjivät – eivät muodollisesti mutta käytännön vaikutustensa vuoksi – muiden EU-maiden kansalaisia tai niillä asetetaan muita kohtuuttomia rajoitteita, jotka vaikuttavat kielteisesti investointeihin. Tästä syystä komissio käynnisti vuonna 2015 rikkomusmenettelyt Bulgariaa, Unkaria, Liettuaa, Latviaa ja Slovakiaa vastaan⁽³⁶⁾. Koska mikään näistä maista ei ole kyennyt hälventämään 26. toukokuuta 2016 esiin tuotuja huolenaiheita, komissio eteni menettelyissä toiseen eli viimeiseen vaiheeseen, joka edeltää asian mahdollista siirtämistä Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi⁽³⁷⁾.

2. Sovellettava EU:n oikeus

Ei ole olemassa sellaista EU:n johdettua oikeutta, joka koskisi maatalousmaan hankkimista. Jäsenvaltioilla on tuomio- ja harkintavalta maamarkkinoidensa sääntelemiseksi. Sääntelyssä on kuitenkin noudatettava perussopimusten perusperiaatteita: ennen kaikkea perusvapauksia sekä kansalaisuudesta riippumattoman, tasa-arvoisen kohtelun periaatetta.

a) *Pääoman vapaa liikkuvuus ja sijoittautumisvapaus*

Oikeus hankkia, käyttää tai omistaa maata sisältyy pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteisiin, joista määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 63 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa⁽³⁸⁾. Nämä SEUT-sopimuksen määräykset takaavat investoijalle ja investoinnin vastaanottajalle täytäntöönpanokelpoisia oikeuksia. Kaikki

⁽³³⁾ Ks. Centre for European Policy Studies (CEPS) ja Centre for Institutions and Economic Performance (LICOS), Leuvenin yliopisto: "Review of the Transitional Restrictions Maintained by Member States on the Acquisition of Agricultural Real Estate", Final Report 2007, tiivistelmä, s. ii; Centre for European Policy Studies (CEPS): "Review of the Transitional Restrictions Maintained by Member States on the Acquisition of Agricultural Real Estate", Final Report, lokakuu 2010, tiivistelmä.

⁽³⁴⁾ Ks. esimerkiksi seuraavat: J. F. M. Swinnen, L. Vranken, "Reforms and agricultural productivity in Central and Eastern Europe and the Former Soviet Republics": 1989–2005, *Journal of Productivity Analysis*, kesäkuu 2010, Vol. 33, Nro 3, s. 241–258, luvut 2 ja 7 (loppuhuomautukset); L. Dries, E. Gemenji, N. Noev, J. F. M. Swinnen, "Farmers, Vertical Coordination, and the Restructuring of Dairy Supply Chains in Central and Eastern Europe, in *World Development*", 2009, Vol. 37, Nro 11, s. 1755; L. Dries/J. F. M. Swinnen, "Foreign Direct Investment, Vertical Integration And Local Suppliers: Evidence from the Polish Dairy Sector", teoksessa: *World Development*, 2004, Vol. 32, Nro 9, s. 1525 ja sitä seuraavat sivut, 1541.

⁽³⁵⁾ J. Swinnen, K. van Herck, L. Vranken, "The Diversity of Land Markets and Regulations in Europe, and (some of) its Causes", *The Journal of Development Studies*, 2016, Vol. 52, Nro 2, s. 202.

⁽³⁶⁾ Ks. IP/15/4673, 23. maaliskuuta 2015, ja IP/15/4877, 29. huhtikuuta 2015.

⁽³⁷⁾ Ks. IP/16/1827, 26. toukokuuta 2016.

⁽³⁸⁾ Tämä on vahvistettu monissa Euroopan unionin tuomioistuimen antamissa tuomioissa, ks. esim. asia C-370/05, Festersen, 21–23 kohta, ja asia C-452/01, Ospelt, 24 kohta.

rajoitukset, jotka haittaavat pääoman liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä mutta myös jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä, ovat periaatteessa kiellettyjä. Euroopan unionin tuomioistuimen tulkinnan mukaan rajoituksilla tarkoitetaan kaikkia toimia, joilla rajoitetaan investointeja tai jotka todennäköisesti haittaavat, estävät tai vähentävät niiden houkuttelevuutta⁽³⁹⁾.

Kun investoinnit maatalousmaahan palvelevat maatalouteen liittyvää yritystoimintaa, ne saattavat kuulua myös sijoittautumisvapauden piiriin: SEUT 49 artiklassa kielletään rajoitukset, jotka koskevat jäsenvaltion kansalaisen (oikeus- tai luonnollisen henkilön) vapautta sijoittautua toisen jäsenvaltion alueelle itsenäisen elinkeinon, kuten maatalouden, harjoittamista varten.

Kaikkiin perusvapauksiin liittyy oleellisesti kansalaisuudesta riippumattoman, tasa-arvoisen kohtelun periaate. Tämän periaatteen mukaisesti syrjintä, niin suora kuin epäsuorakin (peitellyn syrjinnän muodot), on kielletty. Viimeksi mainittu viittaa sellaisiin perusvapauksien käyttämisestä koskeviin kansallisiin määräyksiin, joihin ei sisälly suoranaista kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää mutta jotka käytännössä johtavat vastaavanlaiseen tulokseen.

SEUT 345 artiklassa määrätään, että ”tällä sopimuksella ei puututa jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin”. Maatalouskiinteistöjen hankintaan tai käyttöön liittyvät kansalliset säännöt koskevat tosiasiaa omistusoikeuksia, mutta SEUT 345 artikla ei estä perusvapauksien tai muiden perussopimukseen kirjattujen periaatteiden soveltamista. Euroopan unionin tuomioistuin on vakiintuneessa oikeuskäytännössä hylännyt SEUT 345 artiklan laajan tulkinnan. Esimerkiksi kiinteän omaisuuden hankintaa koskevassa asiassa Konle annetussa tuomiossa tuomioistuin totesi silloisen 222 artiklan perusteella seuraavaa: ”... vaikka kiinteän omaisuuden omistamisjärjestelmästä määrääminen edelleenkin kuuluu kullekin jäsenvaltiolle perustamissopimuksen 222 artiklan mukaisesti, tämä perustamissopimuksen määräys ei kuitenkaan merkitse sitä, että tällaista järjestelmää eivät koskisi perustamissopimuksen perustavanlaatuiset oikeussäännöt”⁽⁴⁰⁾. Näin ollen SEUT 345 artikla säilyttää jäsenvaltioiden toimivallan tehdä kiinteän omaisuuden omistamisjärjestelmää koskevia päätöksiä, mutta EU:n oikeuden vaatimusten mukaisesti.

b) Perusvapauksia koskevat rajoitukset ja mahdolliset perusteet

Yleisesti ottaen kansalliset toimenpiteet, jotka todennäköisesti estävät perusvapauksien käytön, voidaan sallia ainoastaan useiden ehtojen täyttyessä: toimet eivät ole syrjiviä, ne voidaan perustella ylivoimaisella yleisellä edulla, ne soveltuvat tavoitellun päämäärän saavuttamiseen, niissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi, eikä niitä voi korvata vaihtoehtoisilla vähemmän rajoittavilla keinoilla (suhteellisuusperiaate, ks. tarkempi selvitys jäljempänä kohdassa 3 b). Lisäksi kansallisissa toimenpiteissä on noudatettava muita EU:n oikeuden yleisiä periaatteita, kuten oikeusvarmuuden periaatetta.

Pääoman vapaasta liikkuvuudesta määrätään nimenomaisesti SEUT 65 artiklassa, jonka mukaan tämä vapaus ei rajoita jäsenvaltioiden tiettyjä oikeuksia, joita ovat muun muassa oikeus soveltaa erityisiä kansallisia veroja ja maksuja koskevia määräyksiä, toteuttaa varotoimia ja valvontatoimia erityisesti verotuksen alalla sekä rahoituslaitosten vakavaraisuusvalvonnassa. Yleisemmin SEUT 65 artiklan 1 kohdan b alakohdassa taataan jäsenvaltioille oikeus ”toteuttaa toimenpiteitä, jotka ovat perusteltuja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta”.

Pääoman liikkuvuuteen kolmansien maihin tai kolmansista maista sovelletaan eri periaatteita. Euroopan unionin tuomioistuin korostaa, että se kuuluu erilaiseen oikeudelliseen asiayhteyteen kuin unionin sisäinen pääoman liikkuvuus. Näin ollen SEUT-sopimuksen mukaan kolmansien maiden rajoitusten osalta voidaan hyväksyä lisäperusteita⁽⁴¹⁾. Perusteita voidaan myös tulkita lauevammin⁽⁴²⁾. Käytännössä vielä tärkeämpi seikka on se, että ennen pääoman liikkuvuuden vapauttamista voimassa olleita rajoituksia voidaan soveltaa edelleen SEUT 64 artiklan 1 kohdan nojalla. Kaikkien jäsenvaltioiden kannalta merkittävä päivämäärä on 31. joulukuuta 1993, lukuun ottamatta Bulgariaa, Viroa ja Unkaria (31. joulukuuta 1999) ja Kroatiaa (31. joulukuuta 2002). Tämä tarkoittaa sitä, että kolmansien maiden kansalaisia ennen kyseisiä päivämääriä koskeneita rajoitteita ei voida kyseenalaistaa perussopimuksessa vahvistetun pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteen perusteella.

⁽³⁹⁾ Pääomaliikkeiden rajoitusten määritelmästä, ks. Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-112/05, Volkswagen, 19 kohta; Euroopan unionin tuomioistuin, yhdistetyt asiat C-197/11 ja 203/11, Libert, 44 kohta; Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-315/02, Lenz, 21 kohta.

⁽⁴⁰⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-302/97, Konle, 38 kohta. Ks. myös asia C-367/98, komissio v. Portugali, 48 kohta; asia C-463/00, komissio v. Espanja (”kultaiset osakkeet”), 56 kohta. Ks. myös asiat C-163/99, C-98/01, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta (BAA-yhtiön ”kultainen osake”); C-452/01, Ospelt, 24 kohta; C-174/04, komissio v. Italia (”ääni-oikeuden pidättäminen yksityistetyissä yrityksissä”); yhdistetyt asiat C-463/04 ja C-464/04, Federconsumatori; C-244/11, komissio v. Kreikka (”strategisten osakeyhtiöiden kultaiset osakkeet”), 15 ja 16 kohta. Ks. myös julkisasiamies Roemerin 27. huhtikuuta 1966 antama ratkaisuehdotus yhdistetyissä asioissa 56/64 ja 58/64, Consten ja Grundig, Kok. s. 352 (366); asia C-105/12, Essent, 36 kohta.

⁽⁴¹⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, asiat C-101/05, Skatteverket, 36 kohta; C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, 171 kohta.

⁽⁴²⁾ Ks. esim. asia C-446/04, FII Group.

c) *Euroopan unionin perusoikeuskirja*

Muutkin EU:n oikeuden säännökset saattavat olla merkityksellisiä maatalousmaan hankinnassa, käytössä tai luovuttamisessa, kuten omistusoikeus (EU:n perusoikeuskirjan 17 artikla), ammatillinen vapaus (perusoikeuskirjan 15 artikla) sekä elinkeinovapaus samoin kuin sopimusvapaus (perusoikeuskirjan 16 artikla).

d) *Oikeusvarmuuden periaate*

Edellisten lisäksi on noudatettava oikeusvarmuuden periaatetta ja luottamuksensuojan periaatetta. Nämä periaatteet edellyttävät erityisesti, että sääntöjen, joihin liittyy kielteisiä seurauksia yksilöille, olisi oltava selkeitä ja täsmällisiä ja niiden soveltamisen olisi oltava niiden ennakoitavissa, joita ne koskevat ⁽⁴³⁾. Jokaisella on oikeus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen tilanteessa, jossa viranomaisen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia ⁽⁴⁴⁾. Lopuksi on syytä muistuttaa, että perusoikeuksia on kunnioitettava.

3. Euroopan unionin tuomioistuimen linjaus maatalousmaasta

Jotkut pääoman vapaata liikkuvuutta rajoittavat maankäyttöä koskevat kansalliset lait on kyseenalaistettu kansallisissa tuomioistuimissa. Nämä ovat puolestaan kääntyneet Euroopan unionin tuomioistuimen puoleen, jotta EU:n oikeutta tulkittaisiin oikein. Näin ollen Euroopan unionin tuomioistuimella on jo ollut mahdollisuus esittää selkeästi ennakkoratkaisuissa, miten EU:n oikeus vaikuttaa maatalousmaahan kohdistuviin rajatylittäviin investointeihin.

a) *Maatalouspoliittiset tavoitteet, jotka voivat oikeuttaa perusvapauksien rajoittamisen*

Euroopan unionin tuomioistuin on tunnustanut maatalousmaan erityisluonteen. Maatalouskiinteistöjen hankintaa koskevissa päätöksissään se on yksilöinyt useita julkisen politiikan tavoitteita, jotka periaatteessa oikeuttavat maatalousmaahan kohdistuville investoinneille asetettavat rajoitukset. Näitä ovat muun muassa

- tilakoon kasvattaminen niin, että tilat ovat taloudellisesti kannattavia maalla keinottelun ehkäisemiseksi ⁽⁴⁵⁾;
- viljelijäväestöjen säilyttäminen, maanomistuksen jakautumisen säilyttäminen, joka mahdollistaa elinkelpoisten maatiilojen kehittymisen sekä viheralueiden ja maaseudun hallinnoinnin, saatavilla olevan maan järkevä käyttö torjumalla maankäyttöön kohdistuvia paineita, luonnontuhojen ehkäiseminen sekä elinkelpoisen maatalouden tukeminen ja kehittäminen sosiaalisuunnitteluun ja maankäytön suunnitteluun liittyvien näkökohtien pohjalta (tähän sisältyy se, että maatalouskäyttöön otettujen alueiden käyttötarkoitusta ei muuteta ja että niiden käyttöä tähän tarkoitukseen jatketaan asianmukaisin edellytyksin) ⁽⁴⁶⁾;
- maatalousmaan perinteisen viljelymuodon säilyttäminen omistusviljelyn avulla ja sen varmistaminen, että nimenomaan maatiilojen omistajat asuvat ensisijaisesti maatiiloillaan ja harjoittavat niillä maataloutta, pysyvän viljelijäväestön säilyttäminen ja saatavilla olevan maan järkevä käyttö torjumalla maankäyttöön kohdistuvia paineita ⁽⁴⁷⁾;
- kaavoitusta ja aluesuunnittelua sekä yleistä etua ajatellen matkailusta riippumattoman pysyvän väestön ja taloudellisen toiminnan säilyttäminen tietyillä alueilla ⁽⁴⁸⁾;
- kansallisen alueen säilyttäminen sotilaallisesti tärkeillä alueilla ja sotilaallisten etujen suojeleminen todellisilta, konkreettisilta ja vakavilta vaaroilta ⁽⁴⁹⁾.

Euroopan unionin tuomioistuin on useaan otteeseen painottanut, että kyseiset tavoitteet ovat yhdenmukaisia SEUT 39 artiklan mukaisten YMP:n tavoitteiden kanssa. Tämän määräyksen tavoitteena on muun muassa taata maatalousväestölle kohtuullinen elintaso. Siinä myös otetaan huomioon maatalouselinkeinon erityisluonne (sen yhteiskunnallisen rakenteen sekä eri maatalousalueiden väliset rakenteelliset erot ja luonnonolojen erot). On tärkeää huomata, että Euroopan unionin tuomioistuin on vahvistanut oikeuskäytäntönsä tapauskohtaisesti eli arvioinut toimia kunkin tapauksen erityiset olosuhteet huomioon ottaen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti perusvapauksiin liittyviä poikkeuksia on tulkittava suppeasti. Joka tapauksessa puhtaasti taloudellisilla syillä ei voida perustella perusvapauksista poikkeamista.

⁽⁴³⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-17/03, VEMW, 80 kohta.

⁽⁴⁴⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, yhdistetyt asiat C-182/03 ja C-217/03, Forum 187, 147 kohta.

⁽⁴⁵⁾ Asia C-182/83, Fearon, 3 kohta.

⁽⁴⁶⁾ Asia C-452/01, Ospelt, 39 ja 43 kohta.

⁽⁴⁷⁾ Asia C-370/05, Festersen, 27 ja 28 kohta.

⁽⁴⁸⁾ Asia C-302/97, Konle, 40 kohta; yhdistetyt asiat C-519/99–C-524/99 ja C-526/99–C-540/99, Reisch, 34 kohta.

⁽⁴⁹⁾ Asia C-423/98, Albore, 18 ja 22 kohta.

b) *Suhteellisuusperiaatteen noudattaminen*

Euroopan unionin tuomioistuin on katsonut monet tämän alan politiikkatavoitteet oikeutetuiksi. Samalla se on kuitenkin tarkastellut perusteellisesti perusvapauksia rajoittavien kansallisten toimien suhteellisuutta. Suhteellisuutta arvioitaessa olisi otettava huomioon kaikki asiaan liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat ja niitä olisi tarkasteltava toisaalta myyjien ja mahdollisten ostajien perusvapauksien käytön näkökulmasta ja toisaalta tavoitellun yleisen edun näkökulmasta. Suhteellisuusperiaatteen edellytyksenä on, että rajoittavat määräykset ovat sopivia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, minkä lisäksi niiden on palveltava oikeutettua yleistä tavoitetta johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti⁽⁵⁰⁾. Ne eivät myöskään saa ylittää sitä, mikä on tarpeen yleisen edun saavuttamiseksi. Rajoittava toimenpide ei ole oikeasuhteinen, jos on mahdollisuus turvautua toiseen vaihtoehtoiseen toimeen, jolla kyseessä olevan yleisen edun saavuttamiseen voitaisiin pyrkiä tavalla, joka rajoittaa vähemmän pääoman vapaata liikkuvuutta tai sijoittautumisvapautta⁽⁵¹⁾.

On kansallisten viranomaisten tehtävä osoittaa, että heidän lainsäädäntönsä noudattaa suhteellisuusperiaatetta. Tämä merkitsee sitä, että lainsäädännön on oltava soveltuvaa ja tarpeellista, jotta voidaan saavuttaa ilmoitettu tavoite. Se merkitsee myös sitä, että tavoitetta ei voitaisi saavuttaa kielloilla tai rajoitteilla, jotka ovat suppeampia tai aiheuttaisivat vähemmän häiriötä kaupalle Euroopan unionissa⁽⁵²⁾. Siksi syyt, joihin jäsenvaltiot voivat vedota perusteina, tarvitsevat tuekseen asianmukaista näyttöä tai analyysin, jolla osoitetaan rajoittavan toimen asianmukaisuus ja oikeasuhteisuus⁽⁵³⁾.

4. **Päätelmät maatalousmaan hankintaa koskevasta sääntelystä**

Tässä komission tulkitsevassa tiedonannossa on viitattu erilaisiin maatalousmaan sääntelyn tarpeisiin ja muotoihin. Monet niistä ovat olleet todellisuutta jo monien vuosien ajan ja toiset ovat uudempia. Tässä viimeisessä luvussa käsitellään joitakin maamarkkinoita koskevien lakien piirteitä, joihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Siinä tehdään oikeuskäytännöt pohjalta päätelmiä, jotka voisivat antaa jäsenvaltioille ohjeistusta siitä, miten säännellä maatalousmaamarkkinoita EU:n oikeutta noudattaen ja niin, että tarve houkutelaa pääomaa maaseutualueille ja saavuttaa oikeutettuja politiikkatavoitteita tulisivat tasapuolisesti huomioon otetuiksi.

a) *Ennakkolupa*

Oikeuskäytännön pohjalta voidaan päätellä, että pääoman vapaata liikkuvuutta rajoitetaan, jos maatalousmaan luovuttamisenehdoksi asetetaan hallinnollisen ennakkoluvan saaminen. Tämä voidaan kuitenkin perustella EU:n oikeuden nojalla tietyissä olosuhteissa. Euroopan unionin tuomioistuin on todennut, että millään maatalousmaan luovutuksen jälkeisellä toimella ei voitaisi estää maataloutta koskevan tavoitteen vastaista luovutusta. Vaihtoehtoisilla menetelmillä kiinteistökaupan oikeusvarmuus jäisi todennäköisesti heikommaksi kuin ennakkolupajärjestelmässä. Oikeustoimen mitättömäksi toteamisen kaltaisella jälkikäteisellä toimenpiteellä heikennettäisiin oikeusvarmuutta, joka on yksi jokaisen kiinteän omaisuuden luovutusta koskevan järjestelmän keskeisistä huolenaiheista⁽⁵⁴⁾. Tältä pohjalta järjestelmät, joihin sisältyy ennakkoluvan hankkiminen, voisivat olla hyväksyttäviä joissakin olosuhteissa.

Euroopan unionin tuomioistuin on myös nimenomaan painottanut, että ennakkolupajärjestelmällä ei pidä antaa harkintavaltaa, joka voi johtaa siihen, että toimivaltaiset viranomaiset käyttävät sitä mielivaltaisesti ja tekevät mielivaltaisia päätöksiä. Tuomioistuimen toteaman mukaisesti ei voida ”oikeuttaa sellaista kansallisten viranomaisten harkintavaltaan perustuvaa käyttäytymistä, joka on omiaan poistamaan unionin oikeuden säännösten ja määräysten tehokkaan vaikutuksen”. Jotta tällainen järjestelmä olisi unionin oikeuden mukainen ”sen on perustuttava objektiivisiin arviointiperusteisiin, jotka eivät ole syrjiviä ja jotka ovat etukäteen tiedossa ja joilla varmistetaan, että tällä järjestelmällä voidaan asettaa kansallisten viranomaisten harkintavallan käytölle riittävät rajat”⁽⁵⁵⁾. Arviointiperusteiden on oltava täsmälliset⁽⁵⁶⁾. Lisäksi kaikilla asianosaisilla on oltava oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi⁽⁵⁷⁾.

⁽⁵⁰⁾ Ks. Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-243/01, Gambelli, 67 kohta; asia C-169/07, Hartlauer, 55 kohta ja tuomiossa siteerattu oikeuskäytäntö.

⁽⁵¹⁾ Suhteellisuusperiaatteen osalta ks. erityisesti: asia C-543/08, komissio v. Portugali, 83 kohta.

⁽⁵²⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-333/14, Scotch Whiskey, 53 kohta.

⁽⁵³⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-333/14, Scotch Whiskey, 54 kohta.

⁽⁵⁴⁾ Ks. esim. asia C-452/01, Ospelt, 43–45 kohta. Toisissa tapauksissa Euroopan unionin tuomioistuin tuli toiseen tulokseen: esimerkiksi asiassa Reisch tuomioistuin katsoi, että asiassa kyseessä ollut ennakkolupaa koskeva velvollisuus olisi voitu korvata ennakkoilmoitusjärjestelmällä ja että se näin ollen oli kohtuuton: Yhdistetyt asiat C-515/99, Reisch ym., 37–38 kohta ja tuomion yhteydessä siteerattu oikeuskäytäntö. Tässä yhteydessä on syytä huomata, että ilmoitusvelvollisuus muodostaa rajoitteen, joka on perusteltava ja jonka on oltava suhteellisuusperiaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen sekä perusoikeuksien mukainen, ks. esim. Reisch, mainittu edellä, 32 kohta; asia C-213/04, Burtscher, 43 kohta.

⁽⁵⁵⁾ Ks. esim. asia C-567/07, Woningstichting Sint Servatius, 35 kohta.

⁽⁵⁶⁾ Asia C-201/15, AGET Iraklis, 99–101 kohta.

⁽⁵⁷⁾ Ks. Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-54/99, Eglise de Scientologie, 17 kohta; asia C-205/99, Analir, 38 kohta.

Ottaen huomioon ennakkolupajärjestelmä, jonka nojalla lupa voitaisiin myöntää ”erityisistä syistä”, Euroopan unionin tuomioistuin on katsonut tällaiset lupaa koskevat arviointiperusteet liian hatariksi ja todennut, etteivät henkilöt niiden pohjalta ole voineet tutustua pääoman vapaata liikkuvuutta koskevista periaatteista johtuviin oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa niiden koko laajuudessa⁽⁵⁸⁾. Tuomioistuin on niin ikään katsonut, että on suhteetonta määrätä hankinnan ehdoksi velvoitetta, jonka mukaan henkilöllä on oltava ”riittävä side kuntaan”, mikä kyseisessä laissa on tässä tapauksessa määritetty siten, että maa-alueita hankkiva henkilö ”on luonut kuntaan ammatillisen siteen, perhesiteen, sosiaalisen siteen tai taloudellisen siteen jonkin merkittävän ja pitkäaikaisen olosuhteen perusteella”⁽⁵⁹⁾.

b) *Viljelijöitä suosivat merkintäoikeudet (etuosto-oikeus)*

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä esitetään, että tiettyjä ostajaryhmiä (kuten maanvuokraajia) suosivat merkintäoikeudet voivat tietyissä olosuhteissa olla maatalouspoliittisten tavoitteiden perusteella oikeutettuja. Asiassa Ospelt⁽⁶⁰⁾ Euroopan unionin tuomioistuin tarkasteli maatalousmaan hankintaan liittyvää ennakkolupajärjestelmää. Tuomioistuin tarkasteli niiden toimien oikeasuhteisuutta, joilla kielletään muita kuin viljelijöiltä hankkimasta maatalousmaata. Kiellon tavoitteena on säilyttää elinkelpoinen viljelijäväestö ja pitämään maa maatalouskäytössä.

Se pohti, oliko olemassa pääoman liikkuvuutta vähemmän rajoittavia toimenpiteitä kuin se, että muita kuin viljelijöitä kielletään hankkimasta maatalousmaata. Tässä yhteydessä tuomioistuin totesi, että voitaisiin harkita mekanismeja, joilla maanvuokraajille annettaisiin etuosto-oikeus. Jos vuokraaja ei käyttäisi etuosto-oikeutta, muille kuin viljelijöille voitaisiin antaa lupa hankkia maatalousmaata edellyttäen, että he sitoutuisivat pitämään maan maatalouskäytössä.

Näin ollen jos tavoitteena on edistää sitä, että nimenomaan viljelijät hankkivat maata, voitaisiin harkita merkintäoikeuksien myöntämistä maanvuokraajien tai yleisemmin viljelijöiden hyväksi oikeasuhteisena rajoituksena pääoman vapaalle liikkuvuudelle sikäli kuin kyseiset oikeudet ovat vähemmän rajoittavia kuin muille kuin viljelijöille asetettava kiello hankkia maata.

c) *Hintavalvonta*

Valtion puuttuminen maatalousmaan liian korkean hinnoittelun ehkäisemiseksi voi tietyissä olosuhteissa olla oikeutettua EU:n oikeuden nojalla. Tämä koskee erityisesti sääntöjä, joiden nojalla kansalliset viranomaiset voivat kieltää maan myymisen, jos hintaa voidaan pitää yleispätevien perusteiden nojalla liian spekulatiivisena.

Vaikka hintojen sääntely ei automaattisesti rajoittaisikaan ulkomaisia investointeja maatalousmaahan, Euroopan unionin tuomioistuimen antaman määritelmän perusteella se, että osapuolten vapautta hinnoitteluun rajoitetaan, luokitellaan tavallisesti rajoitukseksi⁽⁶¹⁾. Itse asiassa sekä rajatylittävän investoijan että investoinnin vastaanottajan vapautta rajoitetaan, jos he eivät voi vapaasti määritellä hintaa kysynnän ja tarjonnan lain mukaan. Hintojen vapauden rajoittaminen voi kuitenkin joissakin olosuhteissa olla oikeutettua⁽⁶²⁾. Kohtuuttoman (liian spekulatiivisen) hinnoittelun ehkäiseminen – olivatpa hinnat sitten liian alhaisia tai korkeita – vaikuttaa olevan oikeutettu peruste Euroopan unionin tuomioistuimen vahvistamien maatalouspoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Hintasääntely, joka perustuu puolueettomiin, syrjimättömiin, täsmällisiin ja hyvin soveltuviin kriteereihin, voi olla sopiva tapa hillitä liiallista maalla keinottelua tai säästää ammattiviljelijöitä

⁽⁵⁸⁾ Asia C-370/05, Festersen, 43 kohta.

⁽⁵⁹⁾ Yhdistetyt asiat C-197/11 ja C-203/11, Eric Libert, 57–59 kohta. Ks. myös Euroopan unionin tuomioistuimen epäilykset: asia C-567/07, Woningstichting Sint Servatius, 37 ja 38 kohta ”sosiaalisen asuntotuotannon hyväksi” koskevasta kriteeristä.

⁽⁶⁰⁾ Asia C-452/01, Ospelt, 52 kohta.

⁽⁶¹⁾ Pääomalikkeiden rajoituksia koskeva määritelmä, ks. Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-112/05, Volkswagen, 19 kohta; yhdistetyt asiat C-197/11 ja C-203/11, Libert, 44 kohta; asia C-315/02, Lenz, 21 kohta. Kansallisia sääntöjä, joilla rajoitetaan osapuolten vapautta määritellä hintoja liiketoimissaan, on myös pidetty rajoituksina sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden alalla (ks. esim. asia C-327/12, SOA, 58 kohta; yhdistetyt asiat C-94/04 ja C-202/04, Cipolla ja muut, 60 kohta). Tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta, ks. Euroopan unionin tuomioistuin, asia 82/77, van Tiggele, 21 kohta; asia 231/83, Cullet, 29 kohta; C-531/07, Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft v. LIBRO, 2 kohta; C-333/14, Scotch Whisky Association, 32 kohta, jossa Euroopan unionin tuomioistuin katsoi sijoittautumisvapauden osalta, että ”pääasiassa kyseessä oleva lainsäädäntö voi jo pelkästään siitä syystä, että se estää tuontituotteiden alemman tuotantohinnan heijastumisen kuluttajahintaan, rajoittaa muissa jäsenvaltioissa kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti kaupan pidettävien alkoholijuomien pääsyä Britannian markkinoille ja on siten SEUT 34 artiklassa tarkoitettu määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide”.

⁽⁶²⁾ Ks. edellä mainittu oikeuskäytäntö sekä Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-577/11, DKV Belgium SA, jossa tuomioistuin katsoi terveydenhuoltoalan vakuutusmaksujen hintasääntelyn oikeutetuksi ja oikeasuhteiseksi rajoitukseksi. Tuomioistuin korosti muun muassa, että sairauskuluvakuutukselle on ominaista, että vakuutusyhtiöiden todennäköisyys joutua vastaamaan vahingosta kasvaa vakuutettujen vanhenemisen myötä (43 kohta); Tuomioistuin katsoi näin ollen, että hinnankorotusjärjestelmä sellaisena kuin se on vahvistettuna kyseisessä Belgian laissa auttaa tässä tapauksessa takaamaan sen, ettei vakuutetulle aseteta korkeammassa iässä, jossa hän nimenomaan tarvitsee tätä vakuutusta, huomattavia ja ennakoimattomia vakuutusmaksun korotuksia (49 kohta).

hankintamenoilta, jotka voisivat vaarantaa heidän tilojensa kannatuksen. Sääntely voi osoittautua välttämättömäksi myös, jos ilmenee, että se ei ylitä sitä, mikä on tarpeen liiallisen keinottelun vähentämiseksi tai maatalouden elinkelpoisuuden säilyttämiseksi. Tällöin on tarkastettava, voitaisiinko hintavalvonnan sijaan toteuttaa vähemmän rajoittavia toimenpiteitä kohtuuttomien hintojen ehkäisemiseksi. Hintasääntelyä koskevan kansallisen lain oikeasuhteisuus on määritettävä kaikkien yksittäistä tapausta koskevien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella. Oikeasuhteisuus on todennäköisesti helpompi perustella liialliselle keinottelulle alttiiden markkinoiden tapauksessa, kuten eräiden maatalousmaamarkkinoiden kohdalla.

Hintavalvontaa koskevat löydökset on vahvistettu Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, joka koskee valtiontukea maatalousmaan yksityistämisen yhteydessä. Tässä yhteydessä tuomioistuin katsoi, että julkisten maa-alueiden myynissä alle markkinahinnan voi olla kyse valtiontuesta⁽⁶³⁾. Syynä tähän on se, että myynnistä koituu etua myyjälle, mutta samaan aikaan siitä aiheutuu tulonmenetystä ja siten valtion talousarvion pienentymistä. Näin ollen, jotta voidaan välttää valtiontuki ja siten noudattaa SEUT 107 artiklaa, maatalousmaata yksityistettäessä hintojen on oltava mahdollisimman lähellä markkinahintoja. Siksi maan arvon määrittämismenetelmään on sisällyttävä ajantasaistettu mekanismi, jossa otetaan huomioon markkinoiden äskettäinen kehitys (esimerkiksi jyrkästi nousevat hinnat)⁽⁶⁴⁾.

Tuoreemmassa tuomiossa Euroopan unionin tuomioistuin tarkensi edelleen tätä oikeuskäytäntöä antamalla joitakin selvennyksiä julkisessa omistuksessa olevan maan markkina-arvosta ja hinnasta, jolla tällaista maata on myytävä. Kyseisessä tapauksessa toimivaltainen viranomaislainen ei kansallisen lainsäädännön nojalla hyväksynyt, että maapalsta myydään julkisessa hankinnassa eniten tarjonneelle. Perusteena oli, että tarjous oli maan arvoon nähden suhteettoman korkea. Euroopan unionin tuomioistuin totesi, että maan myyminen eniten tarjoavalle ei välttämättä merkitse sitä, että maksettava hinta vastaisi maan markkina-arvoa, ja näin ollen korkein tarjous voi olla suhteeton. Tällainen tilanne voi olla kyseessä, jos tarjous on selvästi suurempi kuin kaikki muut tarjoukset tai asiantuntija-arviot⁽⁶⁵⁾. Tuomioistuin viittasi julkisasiamiehen yksityiskohtaiseen keskusteluun siitä, miten markkina-arvo olisi arvioitava⁽⁶⁶⁾. Tuomioistuin totesi, että hintasääntelyä, jolla kielletään julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden myyminen eniten tarjoavalle, ei voida luokitella valtiontueksi edellyttäen, että sen soveltamisen seurauksena maa-alueesta maksettava hinta on mahdollisimman lähellä markkina-arvoa⁽⁶⁷⁾.

d) Velvollisuus harjoittaa itse viljelyä

Vaikka Euroopan unionin tuomioistuin on todennut oikeutetuksi yleiseksi tavoitteeksi sen, että maatalousmaalla harjoitettava viljely on vallitsevasti maanomistajan itsensä harjoittamaa⁽⁶⁸⁾, sen nykyisessä oikeuskäytännössä ei hyväksytä oikeasuhteisena toimenpiteenä yleistä vaatimusta siitä, että maan hankkimiseksi maa-alueen omistajan olisi viljeltävä itse maataan. Asiassa Ospelt tuomioistuin puuttui maatalousmaan hankintaa koskevaan kansallisen rajoitukseen, jonka tavoitteena oli maan pitäminen maatalouskäytössä. Kyseisen lain mukaisesti maatalousmaan hankkiminen oli sallittua muun muassa ainoastaan, jos maa-alueen hankkija sitoutui harjoittamaan itse maataloutta⁽⁶⁹⁾. Kyseessä olevassa tapauksessa hyväksyntä evättiin siitä huolimatta, että maa-alueen hankkija (oikeushenkilö) suostui jatkamaan maapalstojen vuokraamista samoille viljelijöille. Euroopan unionin tuomioistuin katsoi, että velvollisuus harjoittaa itse maataloutta maatalousmaan hankkimiseksi oli suhteeton, sillä kyseinen ehto kavensi mahdollisuuksia vuokrata maata viljelijöille, joilla ei ollut omia varoja maan hankkimiseen. Tavoiteltu päämäärä voitiin saavuttaa vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä eli siten, että hankinnan ehdoksi asetettiin hankkijan vakuutus siitä, että maa pidettäisiin maatalouskäytössä⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶³⁾ Yleensä jos julkisessa omistuksessa oleva maa myydään tavanomaisten markkinaehtojen mukaisesti, myynti ei ole valtiontukea. Tämä voidaan varmistaa, jos myynti toteutetaan noudattamalla kilpailun perustuvaa, avointa ja syrjimätöntä tarjouskilpailua, johon ei liity ehtoja ja jossa kaikille kiinnostuneille ja hyväksytyille tarjoajille annetaan mahdollisuus osallistua prosessiin julkista hankintaa koskevien SEUT-sopimuksen periaatteiden mukaisesti (ks. komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä (EUVL C 262, 19.7.2016, s. 1, 89 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja siinä mainittu asiaan liittyvä oikeuskäytäntö). Muutoin, jotta voidaan välttää valtiontuki ja noudattaa SEUT 107 artiklaa, on käytettävä muita menetelmiä, joilla voidaan varmistaa, että maatalousmaata yksityistettäessä hinnat vastaavat hintoja, jotka yksityinen myyjä hyväksyisi tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

⁽⁶⁴⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-239/09, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, 35, 43 ja 54 kohta.

⁽⁶⁵⁾ Asia C-39/14, BVVG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH, 39 ja 40 kohta.

⁽⁶⁶⁾ Julkisasiamies Cruz Villalónin ratkaisuehdotus, annettu 17. maaliskuuta 2015, asiassa C-39/14, 69–79 kohta.

⁽⁶⁷⁾ Asia C-39/14, BVVG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH, 55 kohta.

⁽⁶⁸⁾ Asia C-370/05, Festersen, 27 ja 28 kohta.

⁽⁶⁹⁾ Myös joitakin muita ehtoja sovellettiin, erityisesti sitä, että hankkijalla oli oltava pätevyys harjoittaa maataloutta (ks. asia C-452/01, Ospelt, 13 kohta).

⁽⁷⁰⁾ Asia C-452/01 Ospelt, 49–53 kohta.

Pääoman vapaata liikkuvuutta koskevien mahdollisten oikeudellisten seikkojen lisäksi velvollisuus harjoittaa viljelyä itse näyttäisi loukkaavan myös perusoikeuksia. Jos maatalousmaata hankkivan on suostuttava viljelemään hankkimaansa maata itse, se vaikuttaa kielteisesti tämän mahdollisuuksiin harjoittaa muuta ammatillista toimintaa ja siten tämän elinkeinovapauteen (EU:n perusoikeuskirjan 16 artikla). Sama voisi päteä tämän oikeuteen harjoittaa vapaasti valitsemaansa ammattia (EU:n perusoikeuskirjan 15 artikla).

e) *Pätevyys viljelyn harjoittamiseen*

Se, että maa-alueen hankkimisen ehdoksi asetetaan, että hankkijalla on oltava erityispätevyys viljelyn harjoittamiseen, on rajoite, joka herättää epäilyksiä sen oikeasuhteisuudesta.

Ensiksikin ei vaikuta välttämättömältä, että hankkijalla itsellään on soveltuva pätevyys, mikäli hän voi antaa takeet, että maata viljellään asianmukaisesti ⁽⁷¹⁾.

Toisekseen pätevyysvaatimus vaikuttaisi ylittävän sen, mikä on tarpeen maa-alueen asianmukaisen viljelyn tai viljelyn tuottavuuden ja laadun varmistamiseksi. Itse asiassa missään jäsenvaltiossa "viljelijä" ei ole sellainen säännelty ammatti, jonka harjoittamiseen edellytettäisiin oikeudellisesti tiettyä pätevyyttä ⁽⁷²⁾. Näin ollen ei voida katsoa, että pakollinen ammatillinen pätevyys olisi tehokkaan maatalousalan ennakoedellytys. Tätä taustaa vasten, jos maan hankkimiseen vaaditaan erityinen pätevyys, kansallisissa lainsäädännöissä olisi oltava sitä koskeva erityinen perustelu, jonka puuttuessa vaatimus katsottaisiin perusteettomaksi ja suhteettomaksi rajoitukseksi pääoman vapaalle liikkuvuudelle. Jotta päätelmä voisi olla eri, jäsenvaltioiden olisi osoitettava, miksi tiettyä pätevyyttä vaaditaan maan hankkimiseen, vaikka maatalouden harjoittaminen on yleisesti sallittua ilman virallista todistusta tai pätevyyttä. Nämä huomiot eivät aseta kyseenalaiseksi sitä, etteikö menestyksenkäs ja kestävä viljely edellyttäisi riittävää ammattikoulutusta.

f) *Asuinpaikkavaatimukset*

Euroopan unionin tuomioistuin on useaan otteeseen joutunut tekemään oikeudellisia päätöksiä kansallisista säännöistä, joissa vaaditaan, että maatalousmaan ostajan on asuttava kyseisellä maa-alueella tai sen läheisyydessä. Varhaisessa ennakkoratkaisussa, joka tehtiin siinä vaiheessa, kun pääoman vapaata liikkuvuutta koskevat perussopimuksen määräykset eivät vielä olleet suoraan sovellettavissa, Euroopan unionin tuomioistuin totesi, että tietyin edellytyksin tällainen vaatimus on yhdenmukainen sijoittautumisvapauden kanssa ⁽⁷³⁾. Uudemman oikeuskäytännön perusteella on kuitenkin selvää, että asuinpaikkavaatimukset ovat ristiriidassa pääoman vapaata liikkuvuutta koskevien periaatteiden kanssa.

Asiassa *Ospelt* Euroopan unionin tuomioistuin totesi laittomiksi ehdon, jonka mukaan hankkijan on asuttava kiinteistöllä ⁽⁷⁴⁾. Neljä vuotta myöhemmin vuonna 2007 Euroopan unionin tuomioistuin katsoi suhteettomaksi vaatimuksen, jonka mukaa hankkijan on asetettava pysyvästi asumaan myynnin kohteena olevalle kiinteistölle. Tuomioistuin katsoi, että tällainen asuinpaikkaa koskeva vaatimus on erityisen rajoittava, koska se ei vaikuta ainoastaan pääomien vapaaseen liikkuvuuteen ja sijoittautumisvapauteen vaan myös hankkijan oikeuteen valita asuinpaikkansa vapaasti ⁽⁷⁵⁾.

Tässä asiassa yhtenä vaatimuksen taustalla olevana syynä oli keinottelun ehkäiseminen, minkä vuoksi vaadittiin, että hankkija asettautuu pysyvästi asumaan kiinteistölle. Euroopan unionin tuomioistuin keskusteli yksityiskohtaisesti eri oikeuttamisperusteluista tällaiselle vaatimukselle ja hylkäsi ne kaikki. Se totesi, että keinottelun vähentämiseksi on harkittava toimenpiteitä, jotka ovat pääoman vapaan liikkuvuuden sekä perusoikeuksien kannalta vähemmän rajoittavia kuin asuinpaikkavaatimukset. Esimerkkeinä tällaisista toimista Euroopan unionin tuomioistuin mainitsi lyhyen ajan kuluttua hankinnasta tapahtuvan maa-alueiden jälleenmyynnin korkeamman verotuksen tai maatalousmaan vuokrasopimusten merkittävän vähimmäispituuden vaatimuksen ⁽⁷⁶⁾.

Tämä koskee velvollisuutta asettua asumaan hankittavalle maalle. Sama pätee velvollisuuteen, jonka mukaani hankkijan on asuttava siinä maassa tai kunnassa, johon maa-alue kuuluu. Itse asiassa asuinpaikkavaatimukset ovat kansalaisuuteen perustuvaa epäsuoraa syrjintää. Euroopan unionin tuomioistuin on johdonmukaisesti katsonut, että "vaarana on, että asuinpaikkaan perustuvan sellaisen eron sisältävää kansallista lainsäädäntöä, jossa ulkomailla asuvalta evätään kotimaassa asuville myönnetty (vero)edut, sovelletaan pääasiallisesti toisten jäsenvaltioiden kansalaisten vahingoksi. Ulkomailla asuvat ovat nimittäin useimmiten henkilöitä, jotka eivät ole kyseisen valtion kansalaisia" ⁽⁷⁷⁾. Tässä yhteydessä on syytä panna merkille, että vaatimus, jonka mukaan henkilön on osattava kyseisen maan kieltä, herättäisi hyvin samankaltaisia vastalauseita.

⁽⁷¹⁾ Asiassa *Ospelt* esitettyjen perusteiden mukaisesti, asia C-452/01, *Ospelt*, 49–53 kohta.

⁽⁷²⁾ Ks. http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm

⁽⁷³⁾ Asia C-182/83, *Fearon*, 9–11 kohta.

⁽⁷⁴⁾ Asia C-452/01, *Ospelt*, 54 kohta.

⁽⁷⁵⁾ Asia C-370/05, *Festersen*, 35 ja 40 kohta. Oikeus liikkuu ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella on Roomassa 4. marraskuuta 1950 tehdyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen pöytäkirjan N:o 4 mukaisesti sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 45 artiklan mukaisesti perusoikeus.

⁽⁷⁶⁾ Asia C-370/05, *Festersen*, 39 kohta.

⁽⁷⁷⁾ Asia C-279/93, *Finanzamt Köln-Altstadt v. Schumacker*, 28 kohta; C-513/03, *van Hilten-van der Heijden*, 44 kohta; C-370/05, *Festersen*, 25 kohta; asiassa C-11/07, *Eckelkamp*, 46 kohta (korkeampi verotus ulkomailla asuville)

g) *Kielto myydä oikeushenkilöille*

Kansallinen sääntö, jolla kielletään maatalousmaan myyminen oikeushenkilöille rajoittaa pääoman vapaata liikkuvuutta ja tapauksen mukaan sijoittautumisvapautta. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella voidaan todeta, että todennäköisesti tällainen rajoite ei olisi perusteltu. Tarkastellessaan ehtoa, jonka mukaan hankkijan on viljeltävä itse maata, tuomioistuin totesi, että tällainen rajoite estää oikeushenkilöitä hankkimasta maatalousmaata. Kyseisessä asiassa tuomioistuin asetti kyseenalaiseksi sen, oliko tämä välttämätöntä, jotta kyseisen lain tavoite eli maatalousmaan pitäminen maatalouskäytössä voitiin saavuttaa. Jos oikeushenkilön tavoitteena on harjoittaa maataloutta, kielto myydä oikeushenkilöille on este liiketoimille, jotka eivät itsessään vaikuta kielteisesti maatalouskäyttöön⁽⁷⁸⁾. Tuomioistuimen esittämien seikkojen perusteella voidaan todeta, että tällainen kielto ei ole perusteltu, koska se ei ole välttämätön ilmoitetun tavoitteen saavuttamiseksi. Tässä yhteydessä tuomioistuin viittasi myös esimerkkeihin vähemmän rajoittavista toimenpiteistä, erityisesti siihen, että maan luovutukseen oikeushenkilölle liitettäisiin erityisenä veloitteena maan pitkäaikainen vuokraus⁽⁷⁹⁾.

h) *Hankintakatot*

Ylärajojen asettaminen sille, kuinka suuria maa-alueita henkilö voi hankkia tai omistaa, rajoittaa pääoman vapaata liikkuvuutta, koska ylärajat rajoittavat investojien päätöksiä hankkia maatalousmaata. Vaikka ne voisivat olla perusteltavissa erityisten politiikkatavoitteiden saavuttamiseksi, niiden oikeasuhteisuus voi olla kyseenalainen, kansallisista olosuhteista riippuen. Jotkut hankintakatot näyttävät olevan ristiriidassa joihinkin sellaisiin tavoitteisiin nähden, joiden Euroopan unionin tuomioistuin on todennut olevan ylivoimaisen yleisen edun mukaisia. Tämä koskee erityisesti tavoitetta kasvat-
taa maatilojen kokoa, jotta ne olisivat taloudellisesti kannattavia, tai mahdollistaa elinkelpoisten maatilojen kehittyminen. Toisaalta, kun otetaan huomioon, että maatalousmaa on rajallinen luonnonvara, toiset hankintakatot vaikuttavat soveltu-
van maanomistuksen liiallisen keskittymisen ehkäisemiseen, mikä tukee perheviljelmää sekä keskikokoisten tilojen kehittä-
mistä. Olisi vielä tutkittava, ylittävätkö ne sen, mikä on tarpeen, ja voidaanko ne mahdollisesti korvata vähemmän rajoittavilla vaihtoehtoisilla keinoilla. Tällaisten hankintakattojen oikeutusta ja oikeasuhteisuutta olisi tarkasteltava kussa-
kin kansallisessa yhteydessä kaikkien asiaan liittyvien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen taustaa vasten.

Komissio on toistaiseksi pannut merkille kaksi hankintakattoihin liittyvää toimenpidetyyppiä kansallisissa lainsäädän-
nöissä. Jotkut jäsenvaltiot vaativat sääntelyviranomaisen myöntämää erityislupaa tietyn koon ylittävän maa-alueen han-
kintaa varten. Toiset jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön tai vahvistaneet jo käytössä olleita ehdottomia kattoja.

Kansallisia hankintakattoja voidaan pitää EU:n oikeuden mukaisina, jos ne voidaan perusteella oikeutetulla yleisellä
edulla (kuten tavoitteella saavuttaa tasapainoisempi omistajuusrakenne) ja jos ne ovat EU:n oikeuteen kirjattujen perusoi-
keuksien ja -periaatteiden mukaisia, joista esimerkkinä syrjimättömyys ja oikeasuhteisuus. Arviointi riippuu pitkälti
myös siitä, perustuvatko kansalliset säännöt puolueettomiin ja hyvin määriteltyihin kriteereihin, ja siitä, annetaanko
asianomaisille henkilöille mahdollisuudet käyttää oikeussuojakeinoja.

i) *Paikallisille hankkijoille myönnettävät etuoikeudet*

Paikallisille ostajille myönnettäviin merkintäoikeuksiin ja muihin näitä suosiviin etuoikeuksiin on syytä kiinnittää eri-
tyistä huomiota, ja niitä on syytä tarkastella huolellisesti. Paikallisille myönnettävät etuoikeudet voivat olla jäsenvaltioi-
den omien kansalaisten suosimista. Niiden myöntäminen voi olla SEUT 63 artiklassa (sekä 49 artiklassa) kiellettyä
kansalaisuuteen perustuvaa peitettyä syrjintää, koska – vaikka kyse ei olisi virallisesta suomimisesta – niillä käytännön
vaikutusten tasolla suositaan maan omia kansalaisia. Lienee varmasti niin, että paikallisten ostajien suuri enemmistö on
kyseisen jäsenvaltion kansalaisia, ja näin ollen on paljon todennäköisempää, että kyseisen maan kansalaiset pääsevät
nauttimaan paikallisille myönnetystä etuoikeudesta kuin ulkomaalaiset⁽⁸⁰⁾. Lisäksi on joka tapauksessa niin, että vaikka
ne katsottaisiin erotuksetta sovellettaviksi, se ei poista sitä tosiseikkaa, että tällaiset toimenpiteet rajoittavat pääoman
vapaata liikkuvuutta ja tapauksen mukaan sijoittautumisvapautta, koska ne ovat omiaan estämään muita kuin paikallisia
investoimasta maatalousmaahan tai tekemään investoinneista vähemmän houkuttelevia⁽⁸¹⁾.

⁽⁷⁸⁾ Asia C-452/01, Ospelt, 51 kohta.

⁽⁷⁹⁾ Asia C-452/01, Ospelt, 52 kohta.

⁽⁸⁰⁾ Ks. vastaavasti: Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-279/93, Finanzamt Köln-Altstadt v. Schumacker, 28 kohta; C-513/03, van Hiltten-van der Heijden, 44 kohta; C-370/05, Festersen, 25 kohta; C-11/07, Eckelkamp, 46 kohta (korkeampi verotus ulkomailla asuville).

⁽⁸¹⁾ Pääomaliikkeiden rajoituksia koskeva määritelmä, ks. Euroopan unionin tuomioistuin, asia C-112/05, Volkswagen, 19 kohta; yhdiste-
tyt asiat C-197/11 ja 203/11, Libert, 44 kohta; asia C-315/02, Lenz, 21 kohta.

Jotta paikallisille hankkijoille myönnettävät etuoikeudet olisivat muiden rajoitusten tavoin yhdenmukaisia pääoman vapaata liikkuvuutta koskevien periaatteiden kanssa, niillä on pyrittävä oikeasuhteisella tavalla saavuttamaan yleiseen etuun liittyviä oikeutettuja tavoitteita. Ei voida sulkea pois sitä, että jäsenvaltiot vetoavat tavoitteisiin, jotka Euroopan unionin tuomioistuin on todennut oikeutetuiksi, kuten maatilojen koon kasvattaminen, millä pyritään luomaan elinkel-poisia maatiloja paikallisissa yhteisöissä, tai säilyttämään pysyvä viljelijäväestö. Tällä tasolla ehtona on, että etuoikeuk-sissa on otettava huomioon asetettujen tavoitteiden sosioekonomiset näkökohdat. Tällainen tilanne voi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos paikallisille viljelijöille annetaan merkintäoikeudet, koska halutaan estää maaomistajuuden pirstoutumi-nen, tai jos paikallisille annetaan muita erityisoikeuksia, koska halutaan ottaa huomioon maantieteellisestä sijainnista johtuvat huolenaiheet (esimerkiksi vähemmän kehittyneillä alueilla).

Paikallisille myönnettävät etuoikeudet, jotka eivät ole tarpeellisia tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, eivät ole selväs-tikään perusteltuja⁽⁸²⁾. Tämä käy ilmi erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä asiassa *Libert*. Kyseisessä tapauksessa tuomioistuin tarkasteli kansallisen määräyksen oikeasuhteisuutta. Määräyksen mukaan maata saattoi tietyssä kunnassa hankkia ainoastaan seuraavin ehdoin: ensimmäisenä vaatimuksena oli, että henkilön, jolle kiin-teistö oli määrä luovuttaa, oli täytynyt asua pysyvästi kyseessä olevassa kunnassa tai naapurikunnassa keskeytyksettä vähintään kuusi vuotta ennen luovuttamista; toiseksi kyseisen ostajan tai vuokraajan oli luovutuksen ajankohtana pitänyt harjoittaa toimintoja kyseisessä kunnassa, keskimäärin vähintään puolet työviikosta; kolmanneksi edellytettiin, että mai-nitulla ostajalla tai vuokraajalla on kyseiseen kuntaan ammatillinen side, perheside, sosiaalinen side tai taloudellinen side jonkin merkittävän ja pitkäaikaisen olosuhteen perusteella. Euroopan unionin tuomioistuin katsoi tämän kansallisen säännön olevan suhteeton. Se selitti, että yhdessäkään kyseisistä ehdoista ei ole otettu huomioon sosioekonomisia näkö-kohtia, jotka liittyvät kyseisen jäsenvaltion esittämään tavoitteeseen suojella yksinomaisesti vähävaraista paikallisväestöä kiinteistömarkkinoilla. Vähävaraisen paikallisväestön lisäksi myös muut henkilöt, joilla on riittävät varat ja joilla näin ollen ei ole tarvetta sosiaaliseen suojeluun kiinteistömarkkinoilla, voivat täyttää kyseisen lain ehdot. Näin ollen kyseiset ehdot ylittivät sen, mikä oli tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi. On myös syytä huomata, että kyseisessä kansallisessa määräyksessä vahvistettujen toimenpiteiden lisäksi oli otettava huomioon muita vähemmän rajoittavia toimenpiteitä⁽⁸³⁾.

j) Vastavuoroisuusehto

Jos jäsenvaltio sallii toisen EU:n jäsenvaltion kansalaisille oikeuden hankkia maatalousmaata alueeltaan, kyseinen jäsen-valtio ei saa asettaa ehdoksi sitä, että sen omilla kansalaisilla olisi oltava oikeus hankkia maatalousmaata kyseisen toisen EU:n jäsenvaltion alueelta. Euroopan unionin tuomioistuin on pitkään suhtautunut torjuvasti vastavuoroisuusehtoon, jota se pitää EU:n oikeuden mukaisten periaatteiden vastaisena. Velvollisuus noudattaa EU:n oikeutta ei riipu siitä, nou-dattavatko muut jäsenvaltiot sitä⁽⁸⁴⁾. Jos jokin jäsenvaltioista on rikkonut EU:n oikeutta, toisella jäsenvaltiolla on oikeus saattaa asia Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi (SEUT 259 artikla). Lisäksi komissio perussopimusten val-vojana valvoo, että jäsenvaltiot noudattavat EU:n oikeutta, ja sillä on valtuudet käynnistää rikkomismenettelyt, jos on tarpeen saattaa asia Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

5. Loppuhuomautukset

Edellä esitetyn perusteella on selvää, että EU:n oikeuden nojalla jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon oikeutetut poliittiset huolenaiheet. Ne voivat määritellä maatalousmaamarkkinoilleen soveltuvan toimintamallin. Euroopan unionin tuomiois-tuin on vahvistanut lukuisia maatalouspoliittisia tavoitteita, jotka voivat oikeuttaa perusvapauksia koskevia rajoituksia. Tärkeimpänä edellytyksenä on, että tavoitteet on esitetty selvästi ja että valitut välineet ovat oikeassa suhteessa näihin tavoitteisiin, eli ne eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen, eivätkä ne saa olla syrjiviä.

Komissiolla on perussopimusten valvojana velvollisuus varmistaa, että kansalliset toimenpiteet ovat EU:n oikeuden mukaisia. Komission yksiköt tarjoavat edelleen apuaan, johon jäsenvaltioiden viranomaiset voivat turvautua varmistaak-seen, että kansallisissa lainsäädäntötoimissa noudatetaan EU:n oikeutta. Heti ensimmäiseksi pidetään marraskuussa 2017 jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa kokous, jossa tämä tiedonanto esitellään ja otetaan keskusteltavaksi. Näistä

⁽⁸²⁾ Euroopan unionin tuomioistuin esimerkiksi epäsi erityisoikeudet sellaisilta hankkijoilta, joilla on ”riittävä side kuntaan” eli pitkäaikai-nen ”perheside, sosiaalinen side tai taloudellinen side” tapauksessa, jossa tavoitteena oli suojella vähävaraista paikallisväestöä kiinteis-tömarkkinoilla. Tuomioistuin selitti tätä toteamalla, että edellytykset voivat täyttää vähemmän varakkaan kantaväestön lisäksi myös sellaiset muut henkilöt, joilla on riittävästi varoja ja jotka eivät tarvitse mitään erityistä sosiaalista suojaa kiinteistömarkkinoilla (yhdistetyt asiat C-197/11 ja C-203/11, *Eric Libert*, 54–56 kohta).

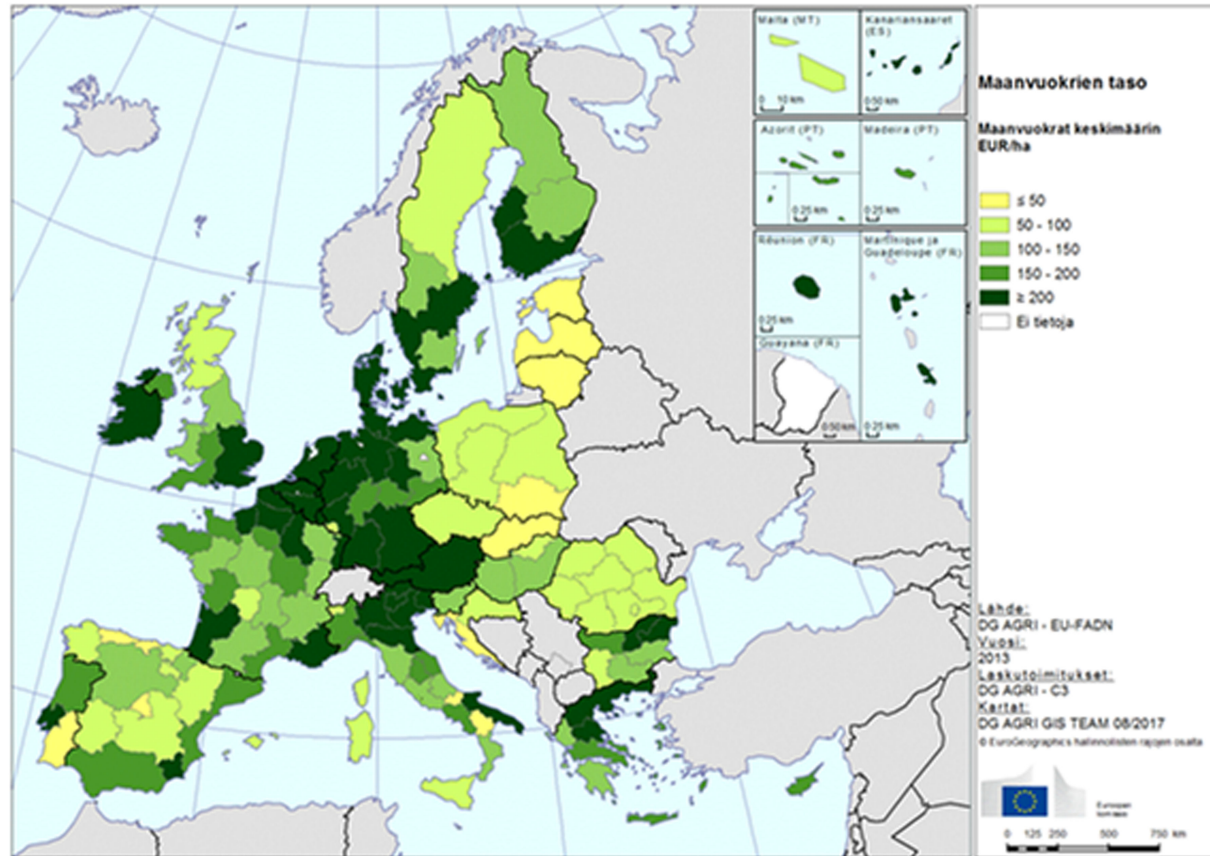
⁽⁸³⁾ Yhdistetyt asiat C-197/11 ja C-203/11, *Eric Libert*, 54–56 kohta.

⁽⁸⁴⁾ Asiat C-118/07, komissio v. Suomi, 48 kohta; C-266/03, komissio v. Luxemburg, 35 kohta: ”Jäsenvaltio ei voi (...) vedota vastavuo-roisuuden periaatteeseen ja perustella jäsenyyssveloitteidensa noudattamatta jättämistä sillä, että toinen jäsenvaltio on mahdollisesti rikkonut perustamissopimusta”.

yhteyksistä voi olla jäsenvaltioille apua selkeän kuvan saamiseksi EU:n oikeudesta ja sen oikein tulkitsemiseksi. Ne voivat myös auttaa komission yksiköitä ymmärtämään paremmin kuinkin maan erityisolosuhteita. Lisäksi komissio haluaa myös jatkossa auttaa jäsenvaltioita vaihtamaan parhaita käytänteitä maatalousmaamarkkinoiden sääntelyn alalla.

Kuva 1

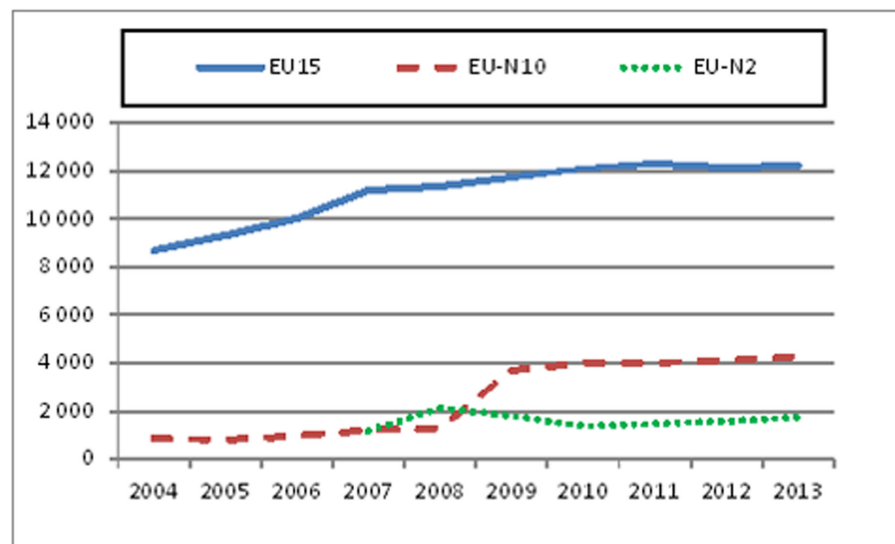
Maanvuokrien taso maanhinnan indikaattorina ⁽¹⁾

Lähde: Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto, FADN:n pohjalta.

⁽¹⁾ Viljelijöiden yhdestä maahehtaarista maksamaa vuotuista vuokraa pidetään tavallisesti parhaana maan hinnan indikaattorina. Kartasta käy ilmi, että maanvuokrien taso vaihtelee merkittävästi EU:n eri alueilla, mikä ei johdu ainoastaan kysyntään ja tarjontaan liittyvistä seikoista vaan myös maiden välisistä yleisen hintatason eroista (ostovoima) sekä sääntely-ympäristön eroista. Maanvuokrat olivat keskimäärin korkeimpia Kanariansaarilla (noin 1 300 euroa) ja Alankomaissa (noin 780 euroa). Maanvuokrat olivat korkeita myös Hampurin alueella (670 euroa) ja Tanskassa (610 euroa). Vuokrat olivat sitä vastoin erityisen alhaisia Latviassa ja Virossa (alle 30 euroa hehtaarilta) ja monilla alueilla, joilla olosuhteet ovat intensiivisen maataloustuotannon kannalta epäedulliset. Unionin maatalouden kirjanpidon tietoverkko (EU-FADN), johon viitataan kuvissa 1 ja 2, kerää vuosittain tietoja maatalousvarojen (myös maan) arvosta ja vuokrista; otannassa on mukana 87 000 markkinasuuntautunutta maatilaa eri puolilta EU:ta. Eurostat on parhaillaan kokoamassa vuotuisia tietoja maan hinnoista ja vuokrista.

Kuva 2

Maan arvon kehitys pitkällä aikavälillä (keskimäärin, euroa) ⁽¹⁾

Lähde: Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto, FADN:n pohjalta.

⁽¹⁾ "Maan arvo" mitataan maan loppuinventaarion perusteella; "ha" ilmaistaan omistajan hallussa olevan maan mukaisesti; "EU-N10" viittaa 10 maahan, jotka liittyivät unioniin vuonna 2004 (Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro; "EU-N2" viittaa maihin, jotka liittyivät unioniin vuonna 2007 (Bulgaria ja Romania).

EUROOPAN ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRANOMAINEN

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) tehtäviin liittyvillä aloilla toimivien elinten verkostoituminen

(2017/C 350/06)

Asetuksen (EY) N:o 178/2002 ⁽¹⁾ 36 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen ”johtokunnan on laadittava toiminnanjohtajan tekemän ehdotuksen perusteella julkistettava luettelo jäsenvaltioiden nimeämistä toimivaltaisista elimistä, jotka voivat avustaa elintarviketurvallisuusviranomaista sen tehtävässä joko yksittäin tai verkostona”.

EFSA:n johtokunta laati luettelon ensimmäisen kerran 19. joulukuuta 2006, minkä jälkeen

- i. sitä päivitetään säännöllisesti EFSA:n toiminnanjohtajan ehdotuksesta ja ottaen huomioon jäsenvaltioiden tekemät nimeämisten tarkistukset tai uudet nimeämisehdotukset (komission asetuksen (EY) N:o 2230/2004 ⁽²⁾ 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti)
- ii. se julkistetaan EFSA:n verkkosivustolla, jolla julkaistaan myös toimivaltaisten elinten viimeksi päivitetty luettelo, ja
- iii. siitä voi hakea tietoja 36 artiklan mukaisten elinten hakuun tarkoitetulla hakutyökalulla, jonka kautta saa elinten yhteystiedot ja erityisaloja koskevaa tietoa.

Nämä tiedot ovat saatavilla EFSA:n verkkosivustolla seuraavista osoitteista:

- i. EFSA:n johtokunnan 11.10.2017 tekemä viimeisin muutos toimivaltaisten elinten luetteloon – [<http://www.efsa.europa.eu/en/events/event/171011-1>];
- ii. ajantasaistettu luettelo toimivaltaisista viranomaisista – <http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/assets/art36listg.pdf> ja
- iii. 36 artiklan mukaisten elinten hakutyökalu – <http://www.efsa.europa.eu/art36/search>

EFSA päivittää tätä ilmoitusta säännöllisesti erityisesti edellä olevien linkkien osalta.

Lisätietoja saa osoitteesta Cooperation.Article36@efsa.europa.eu.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, annettu 28 päivänä tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 2230/2004, annettu 23 päivänä joulukuuta 2004, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen tehtäviin liittyvillä aloilla toimivien elinten verkoston osalta (EUVL L 379, 24.12.2004, s. 64).

EUROOPAN TASON POLIITTISISTA PUOLUEISTA JA EUROOPAN TASON POLIITTISISTA SÄÄTIÖISTÄ VASTAAVA VIRANOMAINEN

**Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaavan
viranomaisen päätös,**

annettu 18. heinäkuuta 2017,

Euroopan demokraattisen puolueen rekisteröinnistä

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(2017/C 350/07)

EUROOPAN TASON POLIITTISISTA PUOLUEISTA JA EUROOPAN TASON POLIITTISISTA SÄÄTIÖISTÄ VASTAAVA VIRANOMAINEN,
joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta 22. lokakuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan demokraattisen puolueen toimittaman hakemuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaava viranomainen, jäljempänä 'vastuuviranomainen' vastaanotti 31. toukokuuta 2017 Euroopan demokraattisen puolueen, jäljempänä 'hakija', asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimittaman hakemuksen, joka koskee sen rekisteröintiä Euroopan tason poliittiseksi puolueeksi, ja 23. kesäkuuta 2017, 5. heinäkuuta 2017 ja 11. heinäkuuta 2017 kyseistä hakemusta täydentäviä asiakirjoja.
- (2) Hakija on toimittanut asiakirjat, jotka osoittavat sen täyttävän asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 3 artiklassa säädetty edellytykset, kyseisen asetuksen liitteessä esitetyn virallisen ilmoituksen sekä perussääntönsä, joka sisältää kyseisen asetuksen 4 artiklassa vaaditut määräykset.
- (3) Hakemukseen on lisäksi liitetty notaari Dimitri Cleenewerck de Crayencourin antama asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu lausunto, jossa todistetaan, että hakijan kotipaikka on Belgiassa ja että sen perussääntö on kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvien säännösten mukainen.
- (4) Hakija on toimittanut täydentäviä asiakirjoja komission delegoidun asetuksen (EU, Euratom) 2015/2401⁽²⁾ 1 ja 2 artiklan mukaisesti.
- (5) Vastuuviranomainen on tarkastellut hakemusta ja siihen liitettyjä asiakirjoja asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 9 artiklan mukaisesti ja katsoo, että hakija täyttää asetuksen 3 artiklassa säädetty rekisteröinnin edellytykset ja että sen perussääntö sisältää kyseisen asetuksen 4 artiklassa vaaditut määräykset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan demokraattinen puolue rekisteröidään Euroopan tason poliittiseksi puolueeksi.

Se saa eurooppalaisen oikeushenkilöllisyyden päivänä, jona tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi.

⁽¹⁾ EUVL L 317, 4.11.2014, s. 1.

⁽²⁾ Komission delegoitu asetukset (EU, Euratom) 2015/2401, annettu 2. lokakuuta 2015, Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden rekisterin sisällöstä ja toiminnasta (EUVL L 333, 19.12.2015, s. 50).

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu vastaanottajalle

Euroopan demokraattinen puolue
Rue de l'industrie l'Industrie/Nijverheidsstraat 4
1000 Bruxelles/Brussels
BELGIQUE/BELGIË

Tehty Brysselissä 18. heinäkuuta 2017.

*Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason
poliittisista säätiöistä vastaavan viranomaisen puolesta*

Johtaja

M. ADAM

LIITE

Parti Démocrate européen**Statuts**

Adoptés le 13 juillet 2004

Modifiés par le Congrès de Bruxelles, le 11 décembre 2014

PRÉAMBULE

Sur la base,

- d'un engagement pour une Europe de plus en plus intégrée politiquement, et de la construction d'une Union démocratique, libre et solidaire ;
- de la volonté conjointe de construire une vision politique claire pour un futur commun avec pour but ultime la construction d'une Europe politique qui serait également une 'Europe de solidarité' ;
- du soutien nécessaire des institutions européennes comme clé pour construire le futur de l'Union européenne ;
- du projet pour une Europe en paix et prospère fondée sur les valeurs partagées de paix, de liberté, de démocratie, de solidarité et d'éducation ;

nous établissons le Parti Démocrate européen.

Par cet accord, les partis des pays, des nationalités historiques et des régions de l'Union européenne qui partagent des valeurs communes et les principes indiqués dans ce préambule composent 'le Parti Démocrate européen (PDE)'.

STATUTS DU PARTI DÉMOCRATE EUROPÉEN**TITRE I DÉNOMINATION, SIÈGE, BUT, DURÉE****Article 1er : Dénomination**

Une association internationale sans but lucratif est constituée entre les signataires sous la dénomination 'Parti Démocrate européen'.

L'association se réserve le droit d'utiliser la dénomination abrégée 'PDE' ou 'EDP' dans tous les actes, factures, annonces, publications et autres documents émanant de l'association, ces abréviations pouvant être utilisées séparément.

L'association est régie par les dispositions du titre III de la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations.

Article 2 : Siège social

Le siège social de l'association est fixé à Bruxelles, rue de l'Industrie, 4, dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

Le Conseil est habilité à modifier l'adresse du siège social.

Article 3 : Langues officielles

Les langues des partis membres du Parti démocrate européen sont langues officielles. Les langues de travail du Parti Démocrate européen sont le français, l'italien, l'anglais et l'allemand. Les documents officiels sont traduits dans les langues de travail.

Article 4 : But

Sans but lucratif, le Parti Démocrate européen a pour but exclusif :

- d'assurer une collaboration étroite et permanente entre ses membres dans le but d'atteindre leurs objectifs ;
- promouvoir et organiser des initiatives au niveau européen avec l'implication de ses membres ;
- soutenir et coordonner les actions des partis membres lors des élections au Parlement européen ;
- développer des relations de travail étroites entre et au sein des partis membres, leurs groupes parlementaires, européen, nationaux et régionaux, les groupes dans les autres assemblées parlementaires et les partis qui ont la même plateforme politique en dehors de l'Union européenne ;
- poursuivre ses actions dans le but de l'unification fédérale et l'intégration de l'Europe ;
- soutenir pleinement la représentation des intérêts régionaux et locaux et l'application adéquate du principe de subsidiarité y compris dans le cadre de chaque Etat membre.

Le Parti Démocrate européen mène des actions et conduit toutes les activités, à la fois en Belgique et à l'étranger, qui augmente ou font la promotion, directement ou indirectement, de ses buts et objectifs.

Le PDE cherche une position commune entre ses membres sur tous les sujets importants concernant l'Union européenne. En outre, il informe l'opinion publique et l'implique dans la création d'une Europe unie.

À travers leurs actions régionales et nationales, les partis membres soutiennent les positions défendues par le PDE dans le cadre de l'Union européenne. Dans le contexte des actions nationales et régionales, les partis membres peuvent conserver leur nom, leur identité et leur autonomie.

En vue de la réalisation de son but, l'association peut, à titre gratuit ou à titre onéreux, recevoir, céder, en pleine propriété ou autrement, tous immeubles.

Elle peut accomplir tous les actes se rapportant directement ou indirectement à son but et notamment :

- poser tous les actes de gestion de son patrimoine en conformité avec son but ;
- prêter son concours et s'intéresser à toute activité en conformité avec son but.

Article 5 : Relation avec le(s) groupe(s) au Parlement européen.

Le Parti Démocrate européen peut former une alliance avec d'autres partis européens afin de constituer un (ou des) groupe(s) efficace(s) pour promouvoir ses valeurs au sein du Parlement européen et dans les autres institutions ou organes européens.

À cet égard,

tous les députés représentants des partis membres, ou membre(s) seul(s) doivent siéger au sein du (des) groupe(s) défini(s) par les instances compétentes ;

les chefs de délégations des différents partis membres nouent des relations étroites, ont des réunions régulières afin de décider les positions communes et d'assurer la cohérence des positions du PDE au sein du (des) groupe(s) parlementaire(s).

Article 6 : Durée

L'association est constituée pour une durée indéterminée.

TITRE II AFFILIATION

Article 7 : Membres

Le nombre de membres est illimité, mais ne peut être inférieur à trois.

Sont membres fondateurs de l'association : les comparants au présent acte agissant ès qualité.

Sont membres de l'association : les membres qui seront admis par le Conseil.

Les membres de l'association sont divisés en six catégories : les partis membres, les membres individuels, les membres affiliés, les membres observateurs, les personnes physiques et les associations.

1. Les partis membres sont des partis nationaux et/ou régionaux établis dans les Etats membres, les nationalités historiques et les régions de l'Union européenne, qui ont signé les statuts et partagent les buts et les objectifs du PDE. Ils sont soit membres fondateurs ou membres admis au parti après son établissement, en accord avec les règles posées par ces statuts.
2. Les membres individuels sont des membres des institutions et organes européens prévus par les traités, des Parlements nationaux, des assemblées régionales et locales. Ils sont soit membres fondateurs ou membres admis au parti après son établissement, en accord avec les règles posées par ces statuts.
3. Le statut de membre affilié peut être donné aux partis européens des pays non membres de l'Union européenne, mais qui partagent les objectifs du PDE ainsi que le manifeste.
4. Le statut de membre observateur peut être donné aux partis des Etats non membres de l'Union européenne qui partagent les objectifs du PDE, ainsi que le manifeste.
5. Les personnes physiques adhérentes des partis membres sont membres de droit. Les personnes physiques non adhérentes d'un parti membre et ayant acquitté une cotisation dont le montant est fixé par la Présidence sont membres après admission par le Conseil dès lors qu'elles ne sont pas adhérentes d'un parti politique national, régional ou local membre d'un autre parti ou groupe au Parlement européen.
6. Les associations sans but lucratif ayant acquitté une cotisation dont le montant est fixé par la Présidence sont membres après admission par le Conseil.

Les parlementaires européens adhérents au PDE qui ne sont pas affiliés à un parti national membre du PDE peuvent se constituer en association sans but lucratif sous le régime juridique d'un Etat membre de l'Union européenne, pour adhérer conformément à ce qui est disposé par l'art. 8.

Les membres s'engagent à ne poser aucun acte contraire au but social de l'association ou à ne porter aucun préjudice à cette dernière de quelque façon que ce soit.

Article 8 : Admission

Les partis, les personnes et les associations constituées conformément à l'article 7 souhaitant rejoindre le PDE et qui remplissent les conditions énoncées dans ces statuts doivent faire acte de candidature auprès de la Présidence.

La Présidence rédige un rapport sur l'admissibilité du parti, de la personne ou de l'association et fait des recommandations au Conseil, qui statue sur l'admission à la majorité des deux tiers.

Article 9 : Décès, démission, exclusion

Le décès du membre, s'il s'agit d'une personne physique, ou sa dissolution, s'il s'agit d'une personne morale, entraîne de plein droit la perte de la qualité de membre.

Le statut de membre prend également fin en cas de démission écrite présentée au Conseil. Le statut de membre prend fin aussi si le Conseil décide d'exclure un membre à la majorité des deux tiers des votes, sur les recommandations de la Présidence.

Les membres peuvent être exclus du parti pour une des raisons suivantes :

- lorsqu'ils manquent au respect des statuts du PDE ou au règlement intérieur ;
- lorsqu'ils manquent au respect des décisions prises par une instance du PDE, en accord avec ces statuts ;
- lorsqu'ils ne respectent plus les conditions d'éligibilité ;
- lorsqu'ils agissent d'une manière qui agit au détriment des intérêts et des valeurs du Parti Démocrate européen.

La personne physique ou morale qui a perdu la qualité de membre, ainsi que les héritiers ou ayant droit du membre décédé, s'il s'agit d'une personne physique, ou du membre dissout, s'il s'agit d'une personne morale, n'ont aucun droit sur le fonds social.

Ils ne peuvent réclamer ou requérir, ni relevé, ni reddition de compte, ni apposition de scellés, ni inventaires.

Article 10 : Cotisation

Une cotisation est demandée aux membres. Son montant est arrêté par la Présidence.

Article 11 : L'Institut des Démocrates européens

L'Institut des Démocrates européens (IED) est la fondation politique au niveau européen affiliée au PDE. Dans le respect des buts et des valeurs fondamentales défendus par l'Union européenne, il soutient et complète les objectifs du PDE. L'IED a une personnalité juridique distincte du PDE.

Article 12 : Les Jeunes Démocrates européens

Les Jeunes Démocrates européens (JDE) sont l'organisation jeune officiellement reconnue par le PDE. Ils collaborent étroitement à la réalisation des buts politiques du PDE. Les JDE désignent leurs organes de façon autonome, conformément à leurs statuts.

TITRE III ORGANES

Article 13

Les organes du Parti démocrate européen sont :

- le Conseil ;
- la Présidence.

I. LE CONSEIL ou assemblée générale

Article 14 : Composition

Le Conseil comprend les membres suivants :

- les délégués des partis membres ;
- les membres individuels ;

- les délégués des membres affiliés ;
- les délégués des membres observateurs ;
- les membres de la Présidence.

La répartition des délégués est déterminée par la Présidence dans le souci de la juste représentativité des membres du PDE.

Article 15 : Attributions

Le Conseil a les pouvoirs les plus étendus en vue de réaliser le but de l'association.

Par ailleurs, le Conseil a les pouvoirs qui lui sont spécialement attribués par les présents statuts. Il :

- est responsable de la cohérence globale de l'action politique pour mettre en œuvre le programme politique du PDE ;
- nomme et révoque les membres de la Présidence ;
- décide des règles d'adhésion et du statut d'observateur ;
- approuve les adhésions et les exclusions, sur le rapport de la Présidence ;
- adopte et amende le règlement intérieur, sur proposition du (des) Président(s) ;
- approuve le budget et les comptes annuels ;
- approuve les modifications statutaires et peut prononcer la dissolution volontaire de l'association.

Article 16 : Convocation et tenue des réunions

Le Conseil est convoqué par la Présidence au moins deux fois par an et chaque fois que l'intérêt de l'association l'exige.

Une session extraordinaire du Conseil peut être convoquée à la requête de la majorité simple des partis membres du PDE.

Les délégués des partis membres et affiliés et les membres individuels disposent d'un vote chacun. Les décisions et les délibérations du Conseil sont valides lorsque au moins un tiers de ses membres sont présents.

Les décisions sont prises à la majorité simple des délégués présents et participant au vote, à moins que cela soit spécifié différemment dans les statuts.

Lorsque moins d'un tiers des délégués sont présents, le Conseil peut, à la majorité simple des membres présents, convoquer une deuxième réunion qui doit se tenir au moins deux semaines plus tard. Le quorum n'est pas requis pour les décisions adoptées à une deuxième réunion de ce type.

Un membre du Conseil peut se faire représenter par un autre membre du Conseil qui ne peut être porteur de plus d'une procuration à la fois.

Les résolutions sont consignées dans un registre signé par le Président du Conseil et un autre de ses membres et est conservé au siège social de l'association.

Article 17 : La Convention

Avant les élections européennes, le Conseil se réunit en Convention. Celle-ci fixe les principales orientations et le programme politique du PDE.

Elle adopte le manifeste électoral et désigne le candidat à la présidence de la Commission européenne.

II. LA PRESIDENCE

Article 18 : Composition

La Présidence est constituée de :

- le(s) Président(s) ;
- le(s) Président(s) d'honneur ;
- le(s) Vice(s)-Président(s) ;
- un représentant par délégation nationale représentée par au moins un membre au Parlement européen ;

- le(s) secrétaire(s) général(aux) ;
- Les secrétaires généraux adjoints ;
- le Trésorier ;
- le Délégué général ;
- deux représentants des organes européens choisis par le Conseil.

Les membres de la Présidence sont élus par le Conseil pour une durée de deux ans, leur mandat est renouvelable.

Article 19 : Attributions

L'association est administrée par la Présidence qui se réunit autant de fois que l'intérêt de l'association l'exige. Elle a les pouvoirs les plus étendus pour l'administration et la gestion de l'association.

Elle peut prendre des décisions et agir dans toutes les matières qui sont nécessaires ou utiles à la réalisation du but de l'association, à l'exclusion des pouvoirs qui relèvent de la compétence exclusive du Conseil.

Elle peut notamment sans que cette énumération soit limitative :

- prendre toutes les mesures nécessaires à la mise en œuvre du programme politique du PDE ;
- décider de toutes opérations afférentes à l'objet social ;
- faire et passer tout contrats, transiger, compromettre, acquérir, échanger, vendre tous biens meubles et immeubles, hypothéquer, emprunter, conclure des baux de longue durée, accepter tous legs, subsides, donations et transferts, renoncer à tous droits réels ou autres ;
- recevoir et retirer toutes sommes et valeurs consignées ou non, ouvrir tous comptes auprès des organismes financiers, effectuer sur lesdits comptes toutes opérations et notamment tout retrait de fonds par chèque, ordre de virement ou de transfert ou tout autre mandat de paiement, prendre en location tout coffre de banque, payer toutes sommes dues par l'association.

La Présidence représente l'association dans tous les actes judiciaires et extrajudiciaires. Représentée par le(s) Président(s), elle agit comme demandeur ou défendeur dans toutes les actions judiciaires et décide d'user ou non des voies de recours.

Pour les actes qui engagent l'association, autres que ceux de gestion journalière, la Présidence est représentée, à moins d'une délégation spéciale, par le(s) Président(s), le(s)quel(s) n'aura(ont) pas à justifier de ses (leurs) pouvoirs à l'égard des tiers.

Le(s) Président(s) aura(ont) la faculté de délégation spéciale.

Les membres de la Présidence peuvent être révoqués à tout moment par le Conseil à la majorité des deux-tiers des membres présents ou représentés. En cas de révocation, démission ou décès de l'un d'entre eux, le Conseil devra être convoqué, s'il y a lieu, pour désigner un nouveau membre de la Présidence parmi les candidats proposés par le ou les parti(s) membre(s) ou par le ou les parti(s) affilié(s), dont l'ancien membre est issu.

Article 20 : Le Président

Il pourra être nommé un ou plusieurs Présidents. Son (leur) mandat dure deux ans, il est renouvelable.

Sans préjudice des dispositions de l'article 19 des statuts, le(s) Président(s) :

- représente(nt) le parti, aussi bien à l'intérieur qu'à l'extérieur ;
- préside(nt) le Conseil, et la Présidence. Dans l'éventualité d'autres engagements, le(s) Président(s) délègue(nt) cette charge à l'un de ses vice-présidents ;
- peut (peuvent) créer tout poste nécessaire au bon fonctionnement de l'association, et déléguer ses (leurs) pouvoirs dans le cadre de sa (leur) mission sans que cette délégation ne puisse être générale.

Article 21 : Le Secrétaire général

Il pourra être nommé un ou plusieurs secrétaire(s)-général(aux), il(s) agira(ont) sur instructions du (des) Président(s). Le mandat du/des Secrétaire(s) général(aux) est de deux ans, renouvelable.

Il(s) supervise(nt) les activités quotidiennes, et met(tent) en œuvre les décisions prises par les organes du parti.

Le(s) Secrétaire général(aux) :

- rédige(nt) l'ordre du jour des réunions des organes du parti arrêté par le(s) Président(s) ;
- supervise(nt) les réunions, leur préparation et la rédaction des comptes rendus ;
- rédige(nt), au début de chaque année, un rapport d'activités. Il(s) prépare(nt) le programme de l'année qui s'ouvre ;
- signe(nt) la correspondance quotidienne ;
- peut(peuvent) nommer, révoquer, destituer tous agents et employés de l'association sur proposition de la Présidence.

La Présidence peut proposer au Conseil de nommer d'autres membres du PDE ou tiers au poste de Secrétaire général adjoint.

Article 22 : Le Délégué général

Un Délégué général peut être nommé par le Conseil sur proposition de la Présidence.

Il assiste le Secrétaire général dans la réalisation des objectifs programmatiques du PDE, en coordonnant les groupes de travail ou commissions thématiques et la rédaction du programme et du manifeste politiques.

Article 23 : Le Trésorier

Il est chargé de la gestion journalière de l'association dans le respect des normes communautaires et nationales en matière de financement des partis.

Par gestion journalière, il faut entendre les affaires courantes et notamment :

- faire signer, au nom de l'association, tous contrats autres que ceux comportant aliénation immobilière ou constitutions de droits réels immobiliers et ceux relatifs aux emprunts ;
- toucher et recevoir de la Banque Nationale, du Trésor belge, de toutes caisses publiques et de toutes administrations, sociétés ou personnes quelconques, toutes sommes ou valeurs qui pourront être dues à l'association en principal, intérêts et accessoires, pour quelque cause que se soit, retirer toutes sommes ou valeurs consignées, de toute sommes ou valeurs reçues, donner bonne et valable quittance et décharge au nom de l'association, payer en principal, intérêts et accessoires, toutes sommes que l'association pourrait devoir ;
- faire ouvrir au nom de l'association tous comptes en banque ou au service de chèques postaux ;
- signer, négocier, endosser tous effets de paiement, mandats, chèques, traites, billets à ordre, bons de virement et autres documents nécessaires, accepter, avaliser toutes traites, proroger le délai des traites ou effets de paiement échus, faire établir et accepter toute compensation, accepter et consentir toutes subrogations ;
- retirer au nom de l'association, de la poste, de la douane, de toutes messageries et chemins de fer ou recevoir à domicile les lettres, caisses, paquets, colis, recommandés ou non et ceux renfermant des valeurs déclarées, se faire remettre tous dépôts, présenter les connaissements, lettres de voiture et autres documents nécessaires, signer toutes pièces et décharges ;
- dresser tous inventaires des biens et valeurs quelconques pouvant appartenir à l'association ;
- fixer les traitements, remises, salaires, gratifications de tout agent et employé de l'association, ainsi que de toutes autres conditions de leur admission et de leur départ ;
- dans le cadre desdites fonctions, représenter l'association devant toutes administrations publiques ou privées ;
- substituer un ou plusieurs mandataires dans telle parties de ses pouvoirs qu'il détermine et pour la durée qu'il fixe. Le Trésorier est en outre habilité à lier l'association par sa signature dans des affaires relatives à la gestion journalière.

L'exercice comptable se clôt annuellement le trente et un décembre.

Le Trésorier prépare le budget, rédige le rapport annuel couvrant toutes les activités significatives, les dépenses et les recettes de l'association ; il établit également les comptes annuels de l'exercice social écoulé.

Le(s) Président(s) propose(nt) le budget à la fin de chaque année.

La Présidence peut proposer au Conseil de mettre en place un comité financier, chargé d'assister le Trésorier dans sa tâche.

TITRE IV CONTROLE DE L'ASSOCIATION

Article 24 : Contrôle financier

Si cela est requis par la loi, le contrôle de la situation financière de l'association, des comptes annuels et de la régularité des informations que doivent contenir les comptes annuels est confié à un ou plusieurs commissaires.

Les commissaires sont nommés par le Conseil parmi les membres, personnes physiques ou personnes morales, de l'Institut des réviseurs d'entreprises. Les commissaires sont désignés pour une période de trois ans renouvelable. Leur rémunération est déterminée à l'occasion de leur désignation et pour la durée entière de leur mandat.

Article 25 : Conflit d'intérêts

Si un administrateur a, directement ou indirectement, un intérêt opposé de nature patrimoniale ou non à une décision ou à une opération relevant du conseil d'administration, il doit le communiquer aux autres administrateurs avant la délibération au conseil d'administration.

L'administrateur ayant un intérêt opposé se retire de la réunion et ne prend pas part à la délibération et au vote relatif à la décision ou opération en question.

TITRE V DISSOLUTION ET LIQUIDATION

Article 26

L'association peut être dissoute volontairement, à la majorité de quatre cinquièmes, par une décision du Conseil conformément à ce que prévoit la loi ou par une décision judiciaire.

Article 27

En cas de dissolution volontaire, un ou plusieurs liquidateurs sont nommés par l'assemblée générale qui fixe leurs pouvoirs et émoluments et le mode de liquidation des dettes et de réalisation de biens.

Article 28

En cas de dissolution volontaire ou judiciaire, à quelque moment et pour quelque cause que ce soit, l'actif social restant net, et après acquittement des dettes et apurement des charges, sera affecté à une œuvre de but et d'objet analogue à ceux de la présente association, qui sera déterminée par le Conseil à l'unanimité des membres présents. A défaut de cette unanime décision de l'assemblée générale à cet égard dans les trois mois de la dissolution, ladite affectation se fera autant que possible, dans les limites de but et d'objet ci-dessus indiqués.

TITRE VI DISPOSITION GENERALE

Article 29

Pour tout ce qui n'est pas prévu aux présents statuts, il est référé au règlement intérieur ou à la loi.

TITRE VII DISPOSITIONS TRANSITOIRES ET FINALES

Article 30

L'exercice social commence le premier janvier pour se terminer le trente et un décembre de chaque année.

Exceptionnellement le premier exercice social commence ce jour pour se terminer le trente et un décembre deux mil quatre.

Article 31

Il reviendra aux Présidents, après avoir entendu les représentants légaux des partis membres, d'arrêter la représentativité relative, au plan financier, des différents partis membres.

DONT ACTE

Fait et passé à Bruxelles, date que dessus,

Et lecture intégrale et commenté faite les comparants ont signé avec nous Notaire.

Annexes :

— Liste des membres

— Logo

Annexe 1

Liste des membres au 31 mai 2017

1/ Partis membres

Allemagne

— Freie Wähler (FW)

Chypre

— Symmaxia Politon (SP)

Croatie

— Narodne stranke – Reformisti (NS)

France

— Mouvement Démocrate (MoDem)

Grèce

— Enosi Kentroon (EK)

Italie

— PDE Italia

Pays basque

— Euzko Alderdi Jeltzalea (EAJ-PNV)

Canaries

— Coalición Canaria (CC)

Pologne

— Stronnictwo Demokratyczne (SD)

Portugal

— Partido Democratico Republicano (PDR)

Slovaquie

— Európska Demokratická Strana (EDS)

2/ Membres individuels

Belgique

— Gérard Deprez, député européen

France

— Jean-Marie Cavada, député européen

Irlande

— Marian Harkin, députée européenne

Slovaquie

— Alena Bašistová, députée nationale

Slovénie

— Ivo Vajgl, député européen

3/ Membre affilié

Saint-Marin

— Repubblica Futura (RF)

4/ Association

Roumanie

— Asociația Italienilor Din România (ROASIT)

Liste nominative des élus (*)

Allemagne

— Ulrike Müller, députée européenne, élue du parti *Freie Wähler*.

Belgique

— Gérard Deprez, député européen, membre individuel.

Chypre

— Yiorgos Lillikas, député national (Nicosia District), président du parti *Citizens' Alliance*.

(*) La liste inclut seulement les élus appartenant au niveau supérieur de représentativité (MEP > MP > MRP).

- Pavlos Mylonas, député national (Limassol District), élu du parti *Citizens' Alliance*.
- Anna Theologou, députée nationale (Ammohostos-Famagusta District), élu du parti *Citizens' Alliance*.

Croatie

- Darinko Dumbovic, député national, élu du parti *NS – Reformisti*.

Espagne / Pays basque

- Izaskun Bilbao Barandica, députée européenne, élue du parti *Partido Nacionalista Vasco*.

France

- Jean-Marie Cavada, député européen, membre individuel.
- Nathalie Griesbeck, députée européenne, élue du parti *Mouvement Démocrate*.
- Robert Rochefort, député européen, élu du parti *Mouvement Démocrate*.

Grèce

- Vasilis Leventis, député national, président du parti *Enosi Kentroon*.
- Ioannis Saridis, député national, élu du parti *Enosi Kentroon*.
- Theodora Megaloikonomou, députée nationale, élue du parti *Enosi Kentroon*.
- Anastasios Megalomystakas, député national, élu du parti *Enosi Kentroon*.
- Aristidis Fokas, député national, élu du parti *Enosi Kentroon*.
- Dimitrios Kavadellas, député national, élu du parti *Enosi Kentroon*.
- Georgios Katsiantonis, député national, élu du parti *Enosi Kentroon*.
- Marios Georgiadis, député national, élu du parti *Enosi Kentroon*.

Irlande

- Marian Harkin, députée européenne, membre individuelle.

Italie

- Franco Bruno, député national, élu du parti *PDE Italia*.
- Giovanni Palladino, député national, élu du parti *PDE Italia*.
- Pino Pisicchio, député national, élu du parti *PDE Italia*.
- Gianluca Susta, sénateur national, élu du parti *PDE Italia*.

Portugal

- António Marinho e Pinto, député européen, président du parti *Partido Democrático Republicano*.

Roumanie

- Andi Grosaru, député national, élu du parti *ROASIT*.

Slovaquie

- Alena Bašistová, députée nationale, membre individuelle

Slovénie

- Ivo Vajgl, député européen, membre individuel.
-

Annexe 2

Logo

V

(Ilmoitukset)

HALLINNOLLISET MENETTELYT

EUROOPAN KOMISSIO

HAKEMUSPYYNTÖ ”EUROOPAN KULTTUURIPÄÄKAUPUNKI” – EAC/A01/2017

(2017/C 350/08)

1. Komission koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto julkaisee Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 445/2014/EU ⁽¹⁾ (sellaisena kuin se on muutettu päätöksellä (EU) 2017/1545 ⁽²⁾) mukaisesti hakemuspöynnön, joka koskee unionin toimintaa ”Euroopan kulttuuripääkaupunki” vuodeksi 2024 ja johon voivat ottaa osaa Luova Eurooppa -ohjelmaan hakemuspöynnön julkaisupäivänä osallistuvien EFTA-/ETA-maiden, EU:n jäsenehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kaupungit.
2. Hakemuspöynnön tarkoituksena on nimetä yksi näistä kaupungeista vuoden 2024 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.
3. Euroopan kulttuuripääkaupunki -toiminnan tavoitteena on suojella ja edistää Euroopan kulttuurien monimuotoisuutta, korostaa niiden yhteisiä piirteitä, vahvistaa kansalaisten tunnetta kuulumisesta yhteiseen kulttuurialueeseen ja edistää kulttuurin vaikutusta kaupunkien pitkän aikavälin kehitykseen. Euroopan kulttuuripääkaupungiksi nimettävän kaupungin toimilla pyritään lisäämään sen kulttuuritarjonnan valikoimaa, monimuotoisuutta ja eurooppalaista ulottuvuutta, laajentamaan kulttuuritarjonnan saatavuutta ja lisäämään osallistumismahdollisuuksia kulttuuritoimintaan, vahvistamaan kaupungin kulttuurialan valmiuksia ja sen yhteyksiä muihin aloihin sekä nostamaan kaupungin kansainvälistä profiilia kulttuurin kautta.
4. Yksityiskohtaiset tiedot, rahoituksen ehdot ja hakulomake ovat hakemuspöynnön lyhentämättömässä versiossa osoitteessa
https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/calls/2017-eac-a01_fi
Hakemuspöynnön lyhentämättömässä versiossa on yleiskatsaus hakemusten arvioinnissa sovellettaviin kelpoisuus-, poissulkemis- ja valintaperusteisiin sekä tietoa valintamenettelystä. Hakemusten on täytettävä kaikki hakemuspöynnön lyhentämättömässä versiossa esitetyt vaatimukset.
5. Hakemukset on lähetettävä hakemuspöynnön lyhentämättömässä versiossa ilmoitettuun osoitteeseen viimeistään 10. lokakuuta 2018.

⁽¹⁾ EUVL L 132, 3.5.2014, s. 1.⁽²⁾ EUVL L 237, 15.9.2017, s. 1.

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

EUROOPAN KOMISSIO

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä

(Asia M.8634 – ATP / OTTP / Copenhagen Airports)

Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2017/C 350/09)

1. Komissio vastaanotti 10. lokakuuta 2017 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä.

Ilmoitus koskee seuraavia yrityksiä:

- Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP, Tanska)
- Ontario Teacher's Pension Plan Board (OTPP, Kanada)
- Copenhagen Airports A/S (CPH, Tanska).

ATP ja OTPP hankkivat sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräysvallan yrityksessä CPH.

Keskittymä toteutetaan ostamalla osakkeita.

2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:

- ATP: tanskalainen julkisen eläketurvan tarjoaja, joka hallinnoi useita hyvinvointi- ja sosiaaliturvajärjestelmiä.
- OTPP: sijoitustenhoito-organisaatio, joka sijoittaa eläkejärjestelmän varoja ammatissa toimivien ja eläkkeellä olevien opettajien puolesta Kanadan Ontarion provinssissa
- CPH: Tanskassa sijaitsevien Kastrupin ja Roskilden lentoasemien omistaja ja pitäjä sekä Clarion Copenhagen Airport Hotel -hotellin omistaja.

3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua sulautuma-asetuksen soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin.

Asia soveltuu mahdollisesti käsiteltäväksi menettelyssä, joka on esitetty komission tiedonannossa yksinkertaistetusta menettelystä tiettyjen keskittymien käsittelemiseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 nojalla⁽²⁾.

4. Komissio pyytää kolmansia osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautuksissa on aina käytettävä seuraavaa viitettä:

M.8634 – ATP / OTTP / Copenhagen airports

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1 ("sulautuma-asetus").

⁽²⁾ EUVL C 366, 14.12.2013, s. 5.

Huomautukset voidaan lähettää komissiolle sähköpostitse, faksilla tai postitse. Yhteystiedot:

Sähköposti: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Faksi: +32 22964301

Postiosoite:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI